Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

TystofteFonden

Instruks for avlskontrollører af markfrø og sædekorn

2025

Instruks for avlskontrollører af markfrø og sædekorn 2025

Denne instruks er udarbejdet af TystofteFonden i 2025

Forsidefoto: Anne Kirkhoff Samsøe

TystofteFonden
Teglværksvej 10
4230 Skælskør
E-mail: certificering@tystofte.dk
Hjemmeside: http://www.tystofte.dk

Henvendelser vedrørende faglige spørgsmål, rettelser, forslag og ændringer til denne instruks bedes rettes til certificering@tystofte.dk eller direkte til den ansvarshavende medarbejder:

Ansvarlig for avlskontrol:
Anne Kirkhoff Samsøe Tlf.: 5080 8469 E-mail: asa@tystofte.dk

Indholdsfortegnelse

1 Introduktion 6
1.1 Kategorier 8
2 Generelle oplysninger 9
2.1 Regler for autorisation som kontrollør og opretholdelse af denne 9
2.2 Efterkontrol 10
2.3 Opfølgning på bemærkninger fra efterkontrol 10
2.4 Skema til brug for avlskontrollen 10
2.5 Registrering og indberetning af avlskontrollen 10
2.6 Selve avlskontrollen 11
2.7 Marksyn på motoriseret køretøj 12
2.8 Samdyrkning af flere arter til frøproduktion 12
2.9 Foragre 12
2.10 Afgrænsning og fraskæring 12
2.11 Høstkontrol 12
2.12 Vejledning i forbindelse med elektronisk indberetning af avlskontrollen 13
2.13 Retningslinjer for indtastning 14
2.14 Ændring af bedømmelse der er indtastet 15
2.15 Praktiske oplysninger 16
2.16 Mulighed for indsigelse 16
3 Markfrø 17
3.1 Udførelse af markbesigtigelse og udfyldelse af besigtigelsesskema 17
3.2 Besigtigelsen 17
3.3 Antal besigtigelser 18
3.4 Besigtigelsesskema 18
3.5 Afstandsisolering 21
3.6 Iblanding af anden sort 21
3.7 Iblanding af andre kulturplanter og ukrudt 22
3.8 Andre ukrudtsarter 24
3.9 Flyvehavre 24
3.10 Forfrugt 24
3.11 Afgrødens tilstand og sygdomme 24
3.12 Markskitse 25
3.13 Særligt for olie- og spindplanter 25
3.14 Særligt for bederoer 25
3.15 Avlsnormer for de enkelte arter 26
3.15.1 Rajgræs (Alm. rajgræs, Italiensk rajgræs, Hybrid rajgræs, Rajsvingel og Westerwoldisk rajgræs) 26
3.15.2 Engrapgræs 27
3.15.3 Græsmarksbælgplanter og andre arter af græsser end rajgræs og engrapgræs 28
3.15.4 Markært 29
3.15.5 Alm. raps og hybridraps 30
3.15.6 Bederoer 32
3.15.7 Andre arter end græsser, græsmarksbælgplanter, markært, raps og bederoer 33

4 Sædekorn 34
4.1 Udførelse af markbesigtigelse og udfyldelse af besigtigelsesskema 34
4.2 Besigtigelsen 34
4.3 Besigtigelse af hybrider 34
4.4 Besigtigelsesskema 34
4.5 Kemisk bekæmpelse af flyvehavre eller græsukrudt 37
4.6 Arealernes afstandsisolering 37
4.7 Mark nr. eller navn 38
4.8 Bestemmelser om forfrugt 38
4.9 Sortsægthed og sortsrenhed 38
4.10 Normer for sortsrenhed 39
4.11 Isåning af anden sort eller art 39
4.12 Anden kornart 39
4.13 Flyvehavre i fremavlsmarken 40
4.14 Særlige bestemmelser vedrørende flyvehavre 41
4.15 Betingelser fælles for alle arter 41
4.16 Regler for fraskæring ved fund af flyvehavre 42
4.17 Fund af fatuoider i havre 42
4.18 Fremavlens tilstand og sygdomme 42
4.19 Andre ukrudtsarter 43
4.20 Rubrikken "Bemærkninger og skitser" 43
4.21 Notér i alle rubrikker 43
4.22 Nedklassificering af avl 44
4.23 Avlsnormer 45
4.23.1 Vårbyg 45
4.23.2 Vinterbyg 45
4.23.3 Vårhvede, vinterhvede og spelt 46
4.23.4 Alm. havre, nøgen havre og purhavre 46
4.23.5 Vårtriticale og vintertriticale* 47
4.23.6 Rug 47
Bilag 1 - Markfrø 48
1 Rajgræs 48
1.1 Alm. rajgræs 48
1.2 Italiensk rajgræs 50
1.3 Westerwoldisk rajgræs 51
1.4 Hybrid rajgræs 51
1.5 Rajsvingel 51
2 Engrapgræs 51
3 Rødsvingel 52
4 Bakkesvingel 53
5 Kløver 53
6 Markært 53
7 Smalbladet lupin 53
8 Raps 54

8.1 Hybrid/linje vinterraps 54
8.2 Hybrid/linje vårraps 54
9 Hamp – enbo/tvebo 55
Bilag 2 - Sædekorn 56
1 Karakterer til sortsbedømmelse 56
2 Vinter- og Vårbyg 56
2.1 Plante 56
2.1.1 Højde 56
2.2 Aks 56
2.2.1 Type 56
2.2.2 Skridning 56
2.2.3 Stakpigment 57
2.2.4 Voksbelægning 57
2.2.5 Stilling 57
2.2.6 Form 57
2.2.7 Tæthed 58
2.2.8 Sterile småaks 58
3 Vinter- og Vårhvede 58
3.1 Plante 58
3.1.1 Højde 58
3.2 Strå 59
3.2.1 Voksbelægning 59
3.3 Flagblad 59
3.3.1 Bladskede-voksbelægning 59
3.4 Aks 59
3.4.1 Voksbelægning 59
3.4.2 Tæthed 59
3.4.3 Forekomst af stak eller avnetilspidsning 59
4 Alm. havre, nøgen havre og purhavre 60
4.1 Plante 60
4.1.1 Højde 60
4.2 Strå 60
4.2.1 Behåring på øvre knæ 60
4.3 Blad 60
4.3.1 Kantbehåring på 2. øverste blad 60
4.4 Top 61
4.4.1 Skridning 61
4.4.2 Toplængde 61
4.4.3 Voksbelægning på nedre yderavne 61
4.5 Kerne 61
4.5.1 Voksbelægning på kernen 61
5 Sortsbeskrivelser – Vinterbyg 62
6 Sortsbeskrivelser – Vinterrug 63
Bilag 3 – Ændringer 64

1 Introduktion

Frø er fundamentet for vores landbrugs- og gartneriproduktion. Handel og udveksling af frø er omfattende reguleret for gennem kvalitetsfrø at sikre større produktivitet i landbrug og gartneri.[1]

Når man ser ned i en sæk med frø eller sædekorn, vil et trænet øje kunne afgøre, hvilken art frø det er. Men det er umuligt at afgøre, hvilken sort eller sorter, der er tale om, om frøet kan spire, og om der er andre sorter eller arter i sækken.

Forkert sort, lav spireevne eller uønskede frø i udsæden kan have store konsekvenser for køberen. Det kan resultere i lavere afregning af avlen eller udgifter til omsåning af marken. Der kan også ske spredning af uønskede arter, som der skal bruges tid og penge på at fjerne flere år frem i tiden.

Derfor er der krav om, at frø skal kontrolleres igennem flere generationer (benævnt kategorier), når det opformeres, fra det forlader forædleren som en ny sort, til det udsås på marken som endeligt brugsfrø. Kravene er fastlagt i EU og i Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD). Kravene sikrer sporbarhed, identitet samt ensartet kvalitet.

Reglerne fastlægger, at frø skal certificeres. Certificering er en godkendelse, der betyder, at frøet overholder nationale og internationale mindstekrav til renhed, spireevne, sporbarhed mv. Det sker af hensyn til fødevareforsyningssikkerheden ved at øge landbrugets produktivitet samt for at sikre harmoniserede handels- og eksportmuligheder.

Avlskontrollen er en vigtig del af certificeringen. Andre elementer er prøvetagning, laboratorieanalyse og kontroldyrkning. Se Figur 1 og uddybning på næste side.

[1] Du kan læse mere om reglerne i Virksomhedsvejledningen 'Vejledningen om grøntsagsfrø, markfrø og sædekorn til kommercielt brug (sorter, produktion, forarbejdning og handel)', som du finder link til her: https://www.tystofte.dk/certificering/vejledninger/

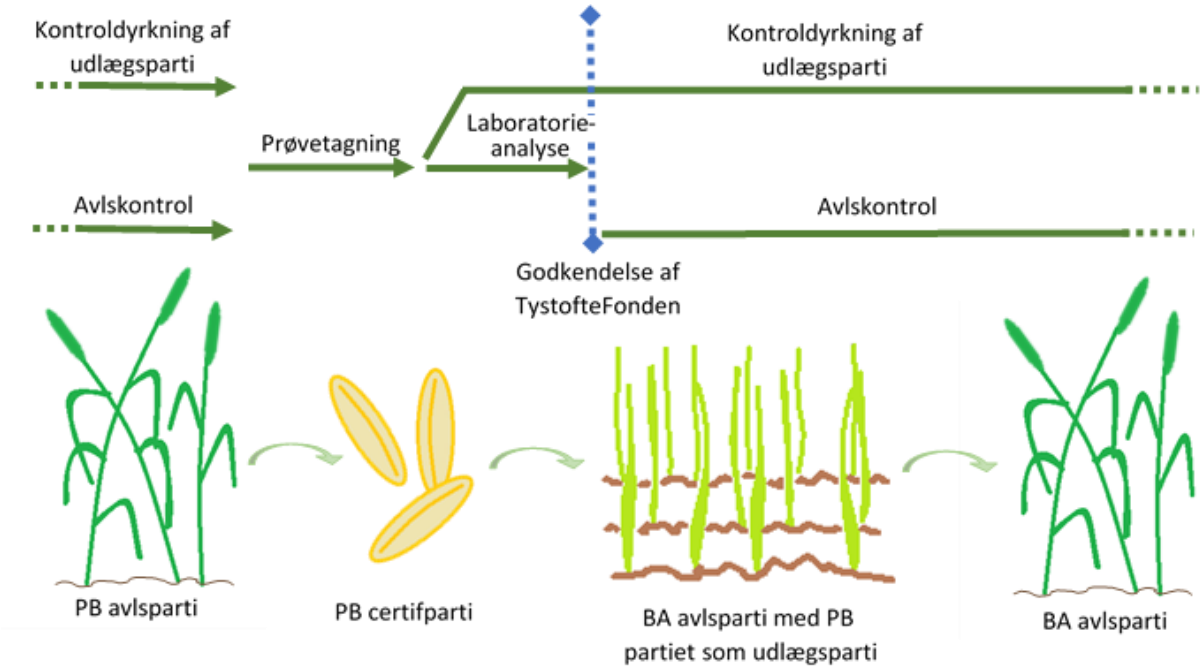

Figur 1 Certificeringsprocessen

Når et parti frø eller sædekorn er sået ud i marken til opformering, udføres der kontrol af avlspartiet af en autoriseret avlskontrollør. Denne kontrollerer, at kravene til afstandsisolering, forfrugt, ukrudt, flyvehavre, andre kulturarter samt sortsrenhed og, til en vis grad, sortsægthed overholdes.

Så snart høsten anmeldes, omtales det høstede parti som certifparti. Dette oprenses, hvorefter der udtages en prøve af en autoriseret prøvetager.

En delmængde af denne prøve sendes til analyse på et autoriseret frøanalyselaboratorie, hvor der udføres renhedsanalyse, antalsbestemmelse, analyse af spireevne og eventuel vandindholdsanalyse. En anden prøve sendes til kontroldyrkning, ved sidste generation dog kun stikprøvevis.

Såfremt både kontroldyrkning af udlægspartiet, avlskontrollen samt analyseresultaterne godkendes af TystofteFonden, vil certifpartiet blive godkendt, og kan nu frit handles i hele EU.

I det øjeblik partiet udlægges, vil det omtales som udlægspartiet til det efterfølgende avlsparti.

Kontroldyrkningen af det høstede frø foregår samtidig med dyrkningen af det efterfølgende avlsparti, hvis godkendelse, som før nævnt, bl.a. afhænger af godkendelsen af denne kontroldyrkning. Resultatet af kontroldyrkningen har derudover betydning for, om en eventuel resterende del af partiet kan videresælges, og om der skal ydes erstatning til landmanden, som modtager brugsfrøet (gælder kun for sædekorn solgt i DK).

1.1 Kategorier

Kategorierne af frø til certificering fordeler sig som vist i Tabel 1.

Tabel 1 Kategorier af frø til certificering

Kategori	**Forkortelse**
Forædlermateriale	F / FM / F-materiale
Præ-basis	PB
Basis	BA
Certificeret frø 1. generation	C1
Certificeret frø 2. generation (gælder ikke alle arter)	C2

Certificeringskategorien afhænger af, hvor langt frøet er i opformeringsprocessen. Der er normalt kun en mindre mængde frø til rådighed af forædlermaterialet. Denne mængde opformeres til større mængder igennem de forskellige kategorier, indtil det når certificeret frø af 1. eller 2. generation, som også kaldes brugsfrø. Brugsfrøet er det frø, der sælges til landbrugsproduktion.

2 Generelle oplysninger

Instruks for avlskontrollører af markfrø og sædekorn er udarbejdet på grundlag af Landbrugs- og Fiskeristyrelsens på udgivelsestidspunktet gældende bekendtgørelser om markfrø og om sædekorn.

Bestemmelserne i denne instruks gælder for besigtigelse af arealer med avl af markfrø og sædekorn, og er gældende for alle avlskontrollører (herunder også efterkontrollører). Hvis kontrolløren skal besigtige arealer af arter, der ikke er nævnt i denne instruks, skal TystofteFonden kontaktes for nærmere information om gældende normer.

Formålet med markbesigtigelse er at kontrollere, om avlen kan godkendes til certificering. Certificering er nærmere beskrevet i det foregående kapitel. Disse elementer indgår i kontrollen:

Forfrugt
Afstandsisolering fra andre pollenkilder
Artsrenhed – for markfrø især i rajgræs
Forekomst af flyvehavre
Forekomst af ukrudt
Sortsrenhed og til en vis grad sortsægthed

Alle arealer til fremavl besigtiges af autoriserede avlskontrollører.

2.1 Regler for autorisation som kontrollør og opretholdelse af denne

Ansøgeren skal have gennemgået en jordbrugsfaglig uddannelse, der sikrer, at ansøgeren kan foretage avlskontrol på en forsvarlig måde.

Autorisation meddeles for henholdsvis sædekorn og markfrø, når ansøgeren har gennemført TystofteFondens kursus for nye kontrollører og har bestået eksamen. TystofteFonden udsender hvert forår en nyhed om fondens kurser. Nyheder annonceres via nyhedsmail og på www.tystofte.dk

Kontrolløren tildeles et autorisationsnummer, der skal anføres sammen med kontrollørens underskrift på besigtigelsesskemaerne. Autorisationsnummeret skal også bruges som login i forbindelse med den elektroniske bedømmelse.

Autorisationen udstedes som en generel autorisation til at foretage markbesigtigelser af arealer anmeldt af registrerede markfrø- og sædekornsvirksomheder. Kontrollører ansat i en markfrø- eller sædekornsvirksomhed må kun besigtige arealer udlagt af denne virksomhed, med mindre andet er aftalt med TystofteFonden.

Kontrolløren må ikke foretage besigtigelser, i tilfælde hvor denne vurderes inhabil. Dette kan for eksempel være, hvis kontrolløren har en særlig personlig eller økonomisk interesse i besigtigelsens udfald. Kontrollører skal kontakte TystofteFonden, hvis der er tvivl om kontrollørens habilitet.

Opretholdelse af autorisationen forudsætter, at

a) Kontrolløren gennemfører markbesigtigelser og foretager indberetning i overensstemmelse med anvisninger fra TystofteFonden.
b) Kontrolløren foretager besigtigelser på den eller de artsgruppe(r) autorisationen dækker mindst én gang om året. Der kan dog fraviges for kravet under visse omstændigheder som f.eks. barsel.
c) Kontrolløren deltager i TystofteFondens årlige møde for autoriserede kontrollører mindst hvert femte år.
d) Der er tilfredsstillende overensstemmelse mellem besigtigelser foretaget af kontrolløren og besigtigelser af samme arealer foretaget af TystofteFondens officielle avlskontrollører (efterkontrollører).
e) TystofteFonden holdes informeret om alle forhold, der har betydning for gennemførelse af besigtigelserne.

Overtrædelse af en af ovennævnte bestemmelser kan medføre, at Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kan tilbagekalde autorisationen.

2.2 Efterkontrol

Der bliver udført officiel, risikobaseret efterkontrol på alle anmeldte arealer af efterkontrollører ansat ved TystofteFonden. Efterkontrollører autoriseres efter reglerne ovenfor.

2.3 Opfølgning på bemærkninger fra efterkontrol

Såfremt efterkontrolløren har informeret den autoriserede kontrollør om forhold, der har betydning for avlens bedømmelse, skal den autoriserede kontrollør tage disse oplysninger i betragtning, som var det sine egne, og om nødvendigt foretage en ny besigtigelse.
Hvis den autoriserede kontrollør allerede har sendt besigtigelsesskemaet til virksomheden, skal den autoriserede kontrollør sende en kopi med de nye oplysninger. Det samme gælder, hvis den autoriserede kontrollør har indsendt sin bedømmelse elektronisk til TystofteFonden.

2.4 Skema til brug for avlskontrollen

Virksomheden afgør, hvilken/hvilke avlskontrollører eller landøkonomiske virksomheder, der skal foretage avlskontrol på vegne af virksomheden. Virksomheden sender skemaet ”Anmeldelse af arealer til fremavl” for hvert enkelt areal direkte til avlskontrolløren eller til den landøkonomiske virksomhed, der står for virksomhedens avlskontrol. Virksomheden har i forvejen påført oplysninger om virksomhed, avlers navn, adresse, telefonnr., art, sort, udlægsår, udlægsparti, generation og kontraheret areal til brug for avlskontrollen.

2.5 Registrering og indberetning af avlskontrollen

Skemaet ”Anmeldelse af arealer til fremavl” skal udfyldes ved markbesigtigelsen. Det er vigtigt at udfylde skemaet korrekt og entydigt. Alle relevante spørgsmål for hhv. markfrø og sædekorn skal besvares. Oplysningerne skal dokumentere baggrunden for kontrollørens vurdering af om avlsnormerne er overholdt. Udfyldelsen af besigtigelsesskemaet skal være så fyldestgørende, at TystofteFonden kan afgøre, om en given bedømmelse er i overensstemmelse med gældende regler for avlskontrol. Hvis der ikke findes noget af betydning, noteres ”0” eller ”-” i feltet.

Der er vist eksempel på udfyldelse af skema for hhv. markfrø og sædekorn under afsnittene for disse artsgrupper.

For både avlskontrollør og efterkontrollør gælder det, at der altid skal tages kontakt med avler, eller en anden person, der kan komme med oplysninger, som har betydning for avlens bedømmelse som arealets præcise størrelse (høstareal), forfrugt og beliggenhed. Oplysningerne påføres besigtigelsesskemaet.

Det er den autoriserede kontrollør, der drøfter forholdsregler for normopfyldelse med avler, foretager evt. 2. syn, vurderer avlen ud fra sine egne iagttagelser og vurderer om avlsnormerne er overholdt. Oplysninger fra efterkontrolløren skal indgå på lige fod med den autoriserede avlskontrollørs egne fund.

Den autoriserede avlskontrollør vurderer, om avlsnormerne er overholdt ud fra de indhentede oplysninger, og indsender sin bedømmelse elektronisk til TystofteFonden. Besigtigelsesskemaer fra autoriserede kontrollører skal sendes til den virksomhed, der er angivet på skemaet, umiddelbart efter den afsluttende besigtigelse. Kontrolløren skal tage kopi af skemaet til sig selv og evt. til avleren.

Tidspunktet for bedømmelsen af markfrø og sædekorn er beskrevet i henholdsvis afsnit 3.2 og 4.2. Indrapporteringen skal så vidt muligt være udført senest:

25. juni for vinterraps
5. juli for arter der ikke sås i høståret
20. juli for arter der er sået i høståret
1. august for vinterbyg
15. august for bederoe, rødkløver og øvrig vintersæd
1. september for vårsæd.

Besigtigelsesskemaer fra efterkontrollører (typisk på grønt papir) skal indsendes umiddelbart efter besigtigelse til TystofteFonden.

2.6 Selve avlskontrollen

Avlskontrollen gennemføres ved at hver mark vandres igennem efter et mønster (se eksempel i Figur 2). Gå altid langs markskel, ved hegn, under el-ledninger, rundt om vandhuller mm., hvor der særligt skal kontrolleres for flyvehavre.

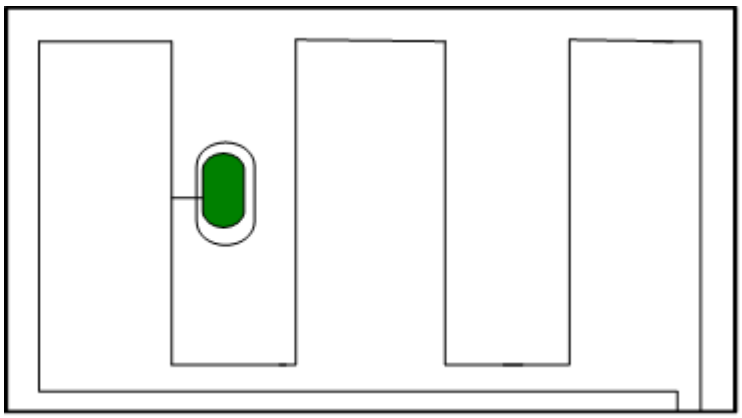

Figur 2 Eksempel på vandringsmønster i en mark.

Består et avlsparti af flere marker, skal disse være samlet under ét produktionssted.

2.7 Marksyn på motoriseret køretøj

TystofteFonden kan i konkrete tilfælde give tilladelse til at marksyn foretages på et hensigtsmæssigt motoriseret køretøj. Det har i en årrække været anvendt på udvalgte arealer med avl af sædekorn. Det er en forudsætning, at der foreligger en skriftlig aftale med TystofteFonden, at de normale krav til besigtigelse, som beskrevet i denne instruks, kan opfyldes, samt at det noteres under bemærkninger, når et areal helt eller delvist er besigtiget på motoriseret køretøj.

2.8 Samdyrkning af flere arter til frøproduktion

Det er tilladt at dyrke flere arter i blanding på samme fremavlsareal, som fx bælgsæd og korn. Dette er især relevant for økologisk fremavl. Frøene adskilles efter høst på grundlag af forskelle i frøstørrelse og frøfacon. Det er ikke tilladt at samdyrke to kornarter.

Forholdene i marken skal være sådan, at det er muligt at udføre en forsvarlig markbesigtigelse af afgrøderne. Hvis forholdene for markbesigtigelse ikke er tilfredsstillende, skal arealet kasseres.

2.9 Foragre

Der er mulighed for at udlægge fremavl på foragre til anden afgrøde. Det er vigtigt at bemærke, at afstandskravene også gælder for avl udlagt på foragre.

2.10 Afgrænsning og fraskæring

I tilfælde af, at en del af arealet ikke overholder avlsnormerne, kan det afgrænses fra fremavls-arealet ved stokkemarkering udført med en landmålerstok eller lignende for hver 100 m, fraskæring af et halvt meter bredt bælte afhugget i jordhøjde med kratrydder, havefræser eller lignende, eller ved høstkontrol. Afgrænsningen behøver ikke at gå ud til markens kanter. Afgrænsningen kan ske ved flere skår.

Afgrænsning eller fraskæring kan være relevant, hvis for eksempel en del af fremavlsarealet er forurenet med ukrudt (herunder flyvehavre), anden art eller sort, eller hvis der er stor forekomst af lejesæd samt i tilfælde af at afstandskravet ikke er overholdt for en del af arealet.

2.11 Høstkontrol

Kontrolløren kan – hvor det skønnes formålstjenligt – aftale med virksomhed og avler, at der i stedet for en fraskæring/stokkemarkering og kontrol af denne gennemføres en høstkontrol. Ved besigtigelsen skal det klart præciseres:

- at kontrolløren skal tilkaldes, når det areal, der søges godkendt, er høstet
- at høsten af det areal, der skulle fraskæres, ikke må påbegyndes, før kontrolløren har foretaget besigtigelsen.

Før arealet godkendes, skal kontrolløren have konstateret, at det areal, der skulle have været fraskåret, står tilbage efter høst af det areal, der søges godkendt.

Husk, at ved afgrænsning til areal med flyvehavre med stokkemarkering er høstkontrol altid påkrævet.

Når høstkontrollen er udført, indsendes resultatet af høstkontrollen og arealets bedømmelse elektronisk til TystofteFonden.

2.12 Vejledning i forbindelse med elektronisk indberetning af avlskontrollen

Vurderingerne fra avlskontrollen af markfrø og sædekorn skal indberettes elektronisk til TystofteFonden.

Det betyder, at den enkelte kontrollør skal indberette vurderingerne til TystofteFonden på nedenstående blanket, der findes via dette link:

https://fcs.tystofte.dk/FCS-001/

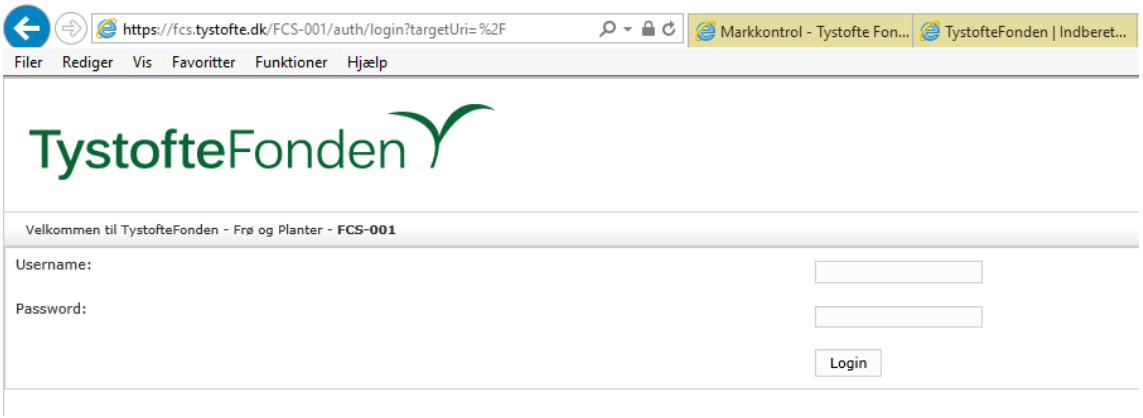

Figur 3 Log in

Ved Username indtastes kontrollørnummer med store bogstaver (ingen mellemrum mellem bogstaver og cifre: eksempelvis K127) (Figur 3).
Første gang du logger på, skal stamdata opdateres. Klik på Indberetning af markbesigtigelser (Figur 4).

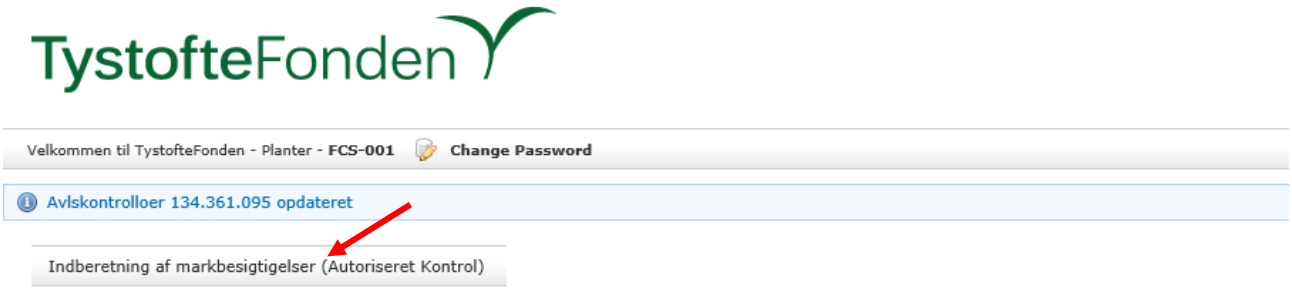

Figur 4 Første skærmbillede efter stamdata er opdateret

Herefter ses en liste med de arealer, du som kontrollør allerede har indtastet i indeværende år (første gang du logger ind, er der selvfølgelig ingen). Nedenstående er et eksempel på en liste (Figur 5).

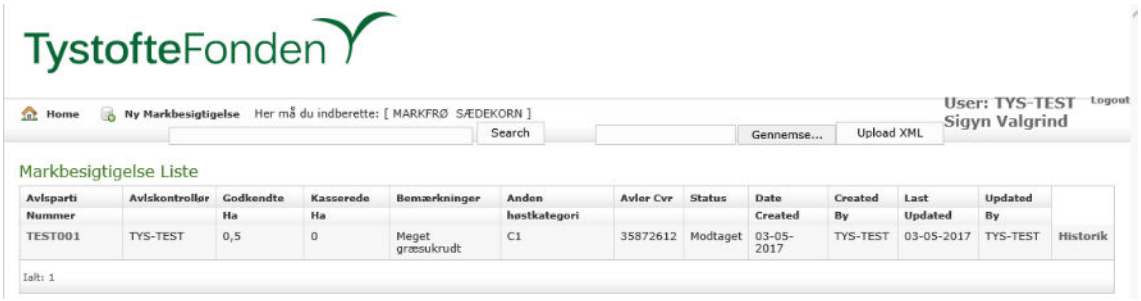

Figur 5 Indtastede arealer

For at komme til selve indtastningsbilledet klikkes på "Ny Markbesigtigelse".

Til højre er vist eksempel på indtastning (Figur 6). De felter, der er markeret med "*" skal udfyldes. Dog behøver "Kasserede Ha" ikke at være udfyldt, når der er indtastet en værdi i "Godkendte Ha" og omvendt.

Brug tab-tasten for at komme til næste felt. Ved endt indtastning klikkes på "opret". Derefter fremkommer et billede, der viser, hvad du har indtastet.

Brug af felterne "Bemærkninger" og "Anden høstkategori" er beskrevet i Tabel 2.
Der skal ikke indtastes i feltet "Avler CVR".

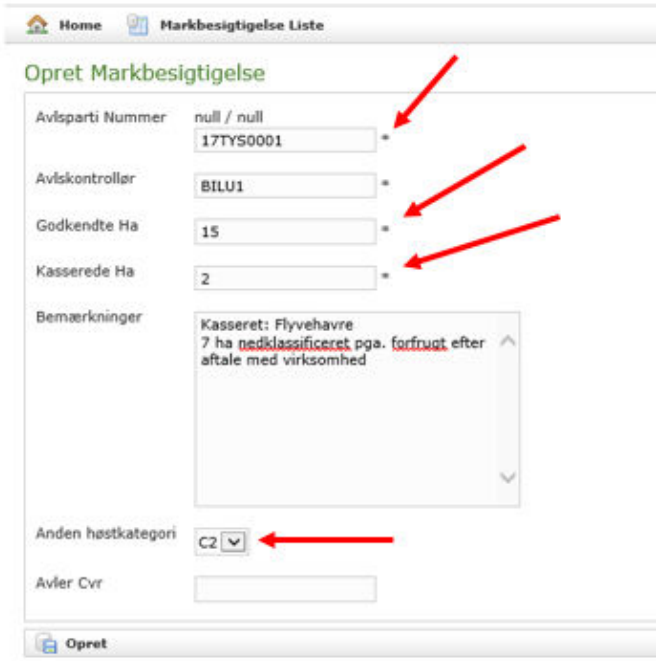

Figur 6 Indtastning af markbesigtigelse

2.13 Retningslinjer for indtastning

Bedømmelsen skal først indtastes, når den endelige bedømmelse er færdig. Dvs. der skal ikke indberettes efter 1. syn, hvis arealet er indstillet til 2. syn. Kontrolløren afventer 2. syn og indberetter derefter den afsluttende bedømmelse. I Tabel 2 er der forklaret hvordan hvert felt skal udfyldes.

Tabel 2 Felterne til udfyldning af markbesigtigelse

Avlsparti-nummer	Avlspartinummeret er unikt. Nummeret står i højre hjørne på "Anmeldelse af arealer til fremavl" (besigtigelsesskemaet). Det skal indtastes nøjagtigt, som det er angivet på anmeldelsen. Hvis der er streger, skal de indtastes, og hvis der er mellemrum, skal det indtastes. F.eks. 12/B-14 L. Dog skal det eventuelt foranstående "DK" ikke indtastes.
Godkendte og kasserede ha	Der skal indtastes det antal ha, som samlet vurderes bør godkendes og/eller kasseres.

	Hvis alle ha vurderes at overholde avlsnormerne, er det ikke nødvendigt at taste i feltet for kasserede ha, da det allerede er udfyldt med "0". Det omvendte gælder, hvis alle ha kasseres. Der skal indtastes en værdi i minimum ét af felterne. Hvis en anmeldelse består af flere marker, indtastes den samlede bedømmelse for alle markerne, som anmeldelsen omfatter. Der skal ikke indtastes en bedømmelse pr. mark. Det vil sige, at hvis man på sit skema har noteret, at der er besigtiget to marker på henholdsvis 5 og 10 ha, og begge marker vurderes at overholde avlsnormerne, indberettes, at 15 ha kan godkendes på det pågældende avlspartinummer.
Bemærknings-felt	Feltet er en mulighed for at indtaste diverse bemærkninger. Feltet **skal** benyttes til at angive vurdering, der kan medføre **nedklassificering** eller **kassation**. Det er nok at skrive stikord eksempelvis flyvehavre, anden kornart, afstandsproblemer eller forfrugt. Men hvis det vurderes, at en del af en avl bør nedklassificeres og en anden del bør kasseres, skal det fremgå, hvad der er årsag til hvad. Eksempelvis: kassation: Flyvehavre 10 stk., C2 pga. forfrugt. Der skal angives antal flyvehavre eller en vurdering af antallet, hvis der er tale om en større mængde. Hvis en del af avlen nedklassificeres, **skal antal ha, der nedklassificeres, angives her.**
Anden høstkategori	Feltet benyttes kun, hvis høstkategorien ændres i forhold til den anmeldte. F.eks. hvis der nedklassificeres fra basis til C1, vælges C1. Bemærk, at hvis det kun er en del af et avlsparti, der nedklassificeres, skal høstkategorien også ændres. I feltet for godkendte ha indberettes alle godkendte ha - det vil sige både de ha der nedklassificeres, og de ha der beholder den oprindelige kategori. I bemærkningsfeltet skrives, hvor mange ha der nedklassificeres, hvis ikke alle nedklassificeres.

2.14 Ændring af bedømmelse der er indtastet

Hvis en kontrollør ønsker at ændre et allerede indsendt bedømmelsesresultat, sker det ved at klikke på avlspartinummeret for det pågældende areal på listen over allerede indtastede arealer (Markbesigtigelsesliste).

Derefter fremkommer de tidligere indtastede data:

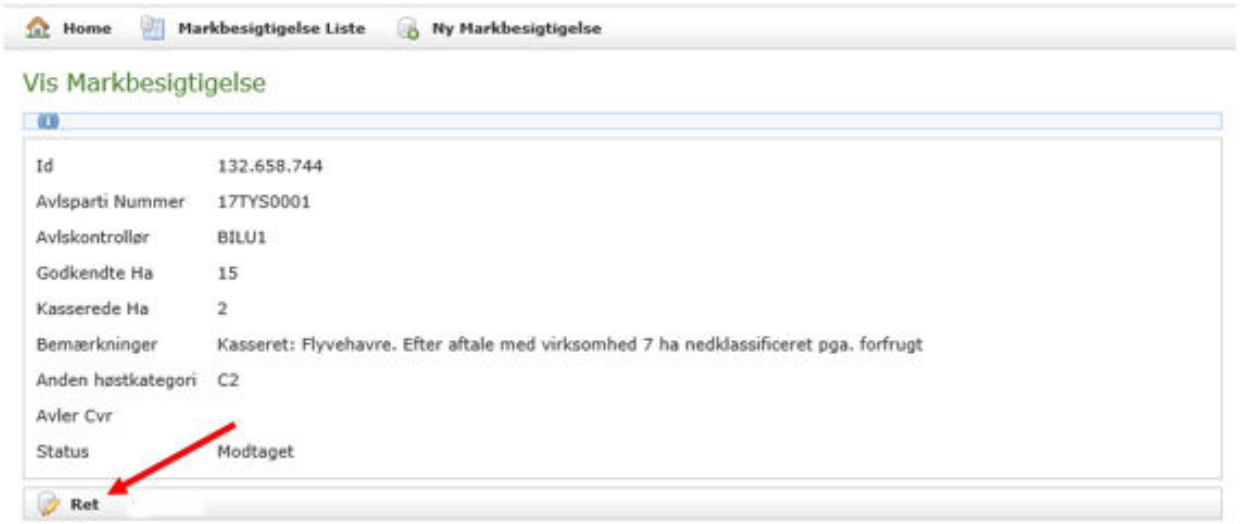

Figur 7 Ændring af indtastede oplysninger

Klik på "Ret" og det bliver muligt at rette data i et indtastningsbillede (Figur 7).

Når data er rettet, klikkes på "opdater". Det er vigtigt samtidig at sende en mail til certificering@tystofte.dk om ændringen af det pågældende parti.

I feltet "status" kan du se om anmeldelsen er modtaget, under behandling eller godkendt i IT-systemet. Uanset status kan der rettes i de indtastede oplysninger, også selv om status er "godkendt".

2.15 Praktiske oplysninger

Kontrollørnummeret skal ikke indtastes i indtastningsbilledet. Da kontrollørnummeret bliver benyttet som login, udfylder systemet selv kontrollørnummeret på indberetningen. Det betyder, at man kun kan indtaste sine egne arealer. Hvis man indtaster andres arealer, vil man stå som kontrollør af arealerne.

Bemærk, at det altid er muligt at gå fra indtastningsbilledet til listen over indtastede bedømmelser ved at klikke på enten "Markbesigtigelsesliste" eller "Ny markbesigtigelse".

"Markbesigtigelseslisten" kan sorteres. Ved at klikke på en overskrift sorteres bedømmelserne efter data i den pågældende kolonne.

Man forlader systemet ved at klikke på "logout" øverst i højre hjørne.

2.16 Mulighed for indsigelse

Både avler og virksomhed kan gøre indsigelse mod kontrollørens bedømmelse af arealerne. Dette gælder fx ved vurdering af, at avlsnormerne ikke er overholdt eller krav om ny besigtigelse. Indsigelsen skal indgives snarest muligt og af hensyn til mulighed for vurdering af indsigelsen, senest en uge fra den dato, hvor meddelelsen om bedømmelsen er givet. Indsigelsen skal begrundes. Indsigelsen sendes til certificering@tystofte.dk, eller med almindelig post til TystofteFonden, Teglværksvej 10, 4230 Skælskør. TystofteFonden vurderer indsigelsen og bedømmer, om der eventuelt er behov for omsyn eller lignende.

3 Markfrø

3.1 Udførelse af markbesigtigelse og udfyldelse af besigtigelsesskema

Forholdene skal være sådan, at det er muligt at udføre en forsvarlig besigtigelse. Det skal anføres på besigtigelsesskemaet, hvis det ikke er muligt at udføre en forsvarlig besigtigelse for sortsrenhed, andre kulturplanter og ukrudt. Det kan fx skyldes meget lejesæd eller store forekomster af ukrudt.

3.2 Besigtigelsen

Ved markbesigtigelse skal kontrolløren dels besigtige arealet, dels indhente oplysninger hos avler om øvrige forhold, der har betydning for bedømmelse af avlen. Disse øvrige oplysninger kan fx være oplysning om nærliggende uønskede pollenkilder.

Besigtigelsen skal udføres på det tidspunkt, hvor der er størst mulighed for at vurdere afgrødens sortsægthed og sortsrenhed, og eventuel iblanding af andre plantearter.

De bedste tidspunkter er:

• Græsser	Fra begyndende skridning til blomstringens afslutning. Det er generelt bedre at besigtige tidligt end sent. Der skal ikke ventes på gennemskridning af eventuel flyvehavre.
• Kløver, mark-ært, hestebønne, lupin, honningurt og hør	Omkring blomstring
• Raps	Fra begyndende strækning til den sidste del af blomstringen.

Tabel 3 viser omtrentlige tider for begyndende skridning eller blomstring.

Tabel 3 Omtrentlige tider for skridning eller blomstring

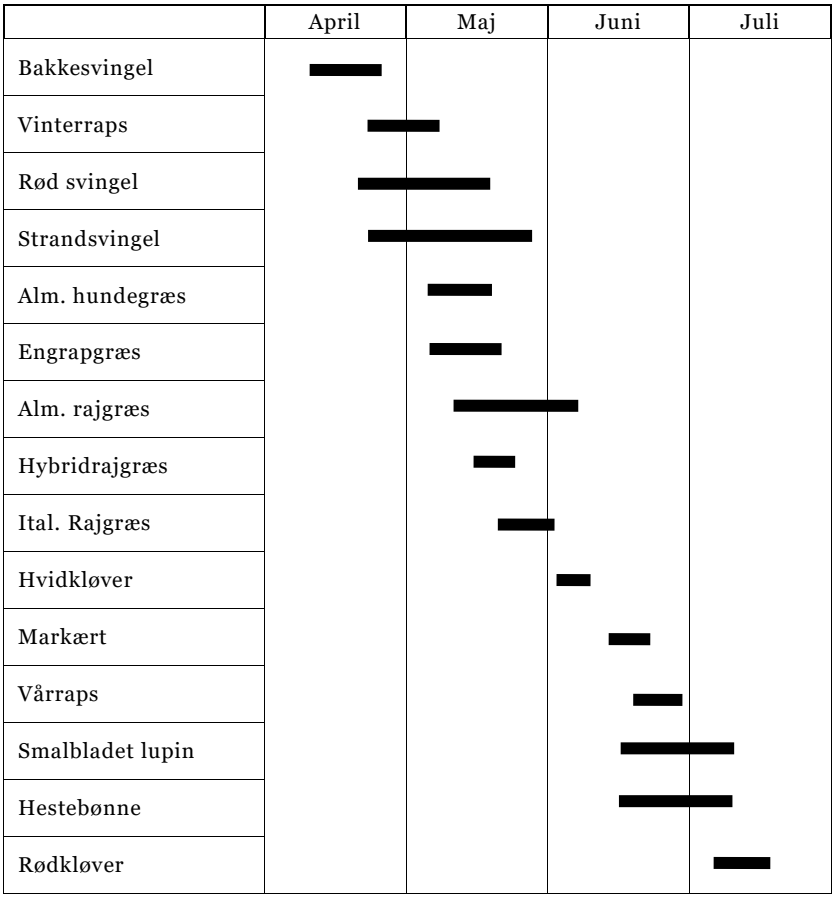

3.3 Antal besigtigelser

Andre arter end hybridraps skal kun besigtiges én gang, medmindre TystofteFonden har bedt om andet. Flere syn kan dog også være påkrævet i tilfælde af fund af flyvehavre. Læs her reglerne om flyvehavre, afsnit 3.9.

For hybridraps gælder, at bestøversorten ved avl af forældrekomponenter skal besigtiges mindst én gang. Mens avl af den endelige hybrid, avl af den hunlige forældrekomponent og avl af indavlede linjer skal besigtiges tre gange:

- Før blomstring
- Tidligt i blomstringen
- Før blomstringens afslutning

Avlskontrollen gennemføres ved, at hver mark vandres igennem efter et mønster, således at hele arealet "dækkes". Det er nødvendigt at komme ud til siderne, for at se om kravet til afstandsisolering er opfyldt. Det kan være en god ide at gå på tværs af såretninger og komme forbi evt. vandhuller og strømførende ledninger.

3.4 Besigtigelsesskema

Se eksempel på et udfyldt besigtigelsesskema på næste side.

TystofteFonden

Anmeldelse af arealer til fremavl

Avlsparti nr.
25TYS001

Virksomhed **Korn er sundt A/S** **Virksomhedsvej 1** **1000 Industriby**	Art/sort **Alm. rajgræs / Esquire**		
	Høstkategori **C1**	☐Økologisk	Autorisations nr. **12345678**
Kontaktperson (navn, tlf./mobil nr.) **Søren Pedersen**	Udlægspartiernes referencenr.		Udsæd, kg
Avler (navn, adresse, tlf.nr.) **Jens Hansen** **Bondegårdsvej 1** **2000 Agerby**	**24TY001**		**200**
Avlers SE/CVR-nr. **12345678**			
Arealets/arealernes adresse/koordinater **Bondegårdsvej 1** **2000 Agerby**			
	Udlægsår **2024**		Høstår (1,2,3...) **202 (1)**
Kontaktperson (navn, tlf./mobil nr.) **Jens Hansen 10203040**			Kontraheret areal, ha **20**

Firmaets egne oplysninger

Kontrollørens vurdering

Godkendt mark A-1	I alt ha 19,5
Kasseret mark A-1 fraskær pga. italiensk rajgræs	I alt ha 0,5

Kontrollørens underskrift

1. syn, dato: 23.05 2025	Aut nr.	A123
	Navn	Bjarne Jensen
	Tlf.nr.	01 23 45 67
2. syn, dato: 28.05 2025	Aut nr.	-- | | --
	Navn	-- | | --
	Tlf.nr.	-- | | --
3. syn, dato:	Aut nr.	
	Navn	
	Tlf.nr.	

Bemærkninger og skitser

Væselhale 2
Blød hejre 1

*En del italiensk rajgræs i det skraverede område. Avleren har fraskåret ca. ½ ha, hvilket var foretaget ved andet syn

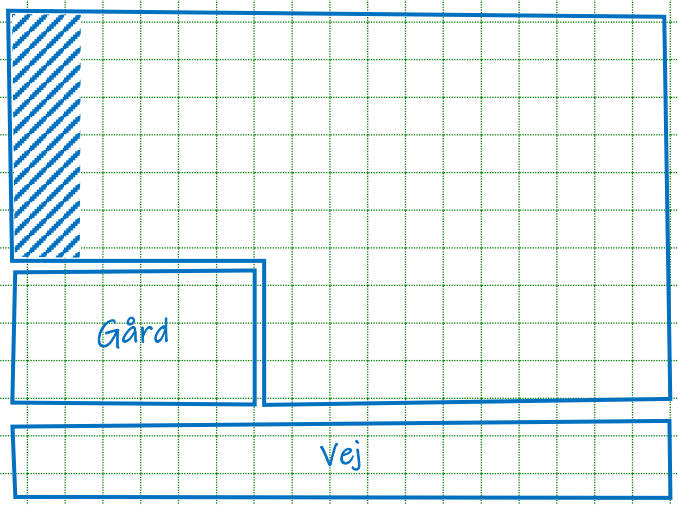

Formular 303 (03-23)

Mark nr. eller navn (hver mark skal opføres for sig)		Ha	Forfrugt / åremålskrav	Afstand			Anden sort	Anden art		Flyvehavre			Skadegører Af betydning for avlen	Bemærkninger
			art og sort eventuelt årstal	anden sort	anden art af rajgræs / svingel	anden art af *brassica*	pr 10 m²	Rajgræs pr 10 m²	Kornart pr. m²	Antal enkeltst. planter	Antal kolonier i marken	Kemisk bekæmpelse i foråret (sædekorn)	pr. m²	Ukrudt / lejesæd / andet
A-1	1. syn	20	Ital. rajgræs Jeanne 2014	1 m prana	50 m It. Domino		0,5	<0,5*		-	-			Se bemærkning
	2. syn							<0,5						
	3. syn													
	1. syn													
	2. syn													
	3. syn													
	1. syn													
	2. syn													
	3. syn													
	1. syn													
	2. syn													
	3. syn													
	1. syn													
	2. syn													
	3. syn													
	1. syn													
	2. syn													
	3. syn													
	1. syn													
	2. syn													
	3. syn													
I ALT		20	Alle marker ligger samlet under ét produktionssted ☒ ja ☐ nej											

Formular 303 (03-23)

3.5 Afstandsisolering

Der skal overholdes mindsteafstande mellem fremmedbestøvende arter og andre pollenkilder for at undgå fremmedbestøvning. Ved andre pollenkilder forstås:

- Andre frømarker med anden sort af samme art - for arter af rajgræs og rød svingel dog kun for sorter med samme ploidi. Sorternes ploidi er angivet i bilag 1 for markfrø.

- Andre frømarker med beslægtede arter, der kan indkrydses, fx arter af rajgræs og rajsvingel med samme ploidi. Arter i slægten *Brassica* kan også let krydsbestøve. *Brassica* omfatter bl.a. raps, rybs og kålroe.

- Marker og udyrkede områder med ukendte sorter af samme art, der blomstrer på samme tid som frømarken.

Det er kontrollørens opgave at undersøge, om de krævede mindsteafstande er overholdt. Er afstandskravet ikke opfyldt, kan afstanden mellem markerne etableres inden blomstring, ved fraskæring, ompløjning eller lign. Kravene til afstand er anført i afsnittene om de enkelte arter.

3.6 Iblanding af anden sort

Udsædspartiernes sortsrenhed og sortsægthed undersøges i TystofteFondens kontrolmark. Da sortsurenheder imidlertid kan skyldes andet end udsæden, skal kontrolløren ved markbesigtigelsen undersøge, hvorvidt fremavlen som helhed består af den opgivne sort. Da man ved avlskontrollen ikke har noget sammenligningsgrundlag (planter, som med sikkerhed er af den opgivne sort), er det vanskeligt at fastslå, om sorten er ægte, men forekomst af sortsurenheder vil ofte kunne observeres.

Planter af anden sort skal tælles flere steder i marken og skal oplyses som antal pr. arealenhed (10, 20 eller 30 m²). Ved mindre iblandinger kan antallet opgives som ca. 1 pr. 30 m² eller ca. 1 pr. 100 m².

Ved iblandinger i nærheden af, eller over det højst tilladte, skal der foretages mindst 15 optællinger på felter af 10, 20 eller 30 m². De felter, der tælles på skal udvælges systematisk, jævnt fordelt over hele arealet.

Resultatet af hver optælling anføres i bemærkningsfeltet. Antal planter af anden sort noteres, og det oplyses, hvordan de afviger fra den øvrige bestand, fx med hensyn til tidlighed eller højde.

Hvis iblandingen er uens fordelt, fx kun i dele af marken, skal det markeres på en skitse.

Der indhentes oplysninger om arealets sædskifte, hvis der er flere planter af anden sort end tilladt. Især skal det oplyses, om der har været frøavl af anden sort af arten.

3.7 Iblanding af andre kulturplanter og ukrudt

Det er tilladt at dyrke flere arter sammen i den samme frømark. Dette er især relevant for økologiske fremavlere. Frøene adskilles efter høst ved rensning, baseret på forskelle i størrelse og form.
Rapporten om besigtigelse skal gerne give et helhedsindtryk af en frømark. Skalaen i Tabel 4 benyttes derfor til alle betydende arter i marken (bortset fra anden art af rajgræs i rajgræs).

Tabel 4 Karakterskala

Antal planter af anden art	Karakter
Enkelte på arealet	1
Under 1 pr. 10 m²	2
1-2 pr. 10 m²	3
3-5 pr. 10 m²	4
> 5 pr. 10 m²	5

Er der iblanding af enkelte planter, af fx hundegræs, fordelt over hele marken, anføres det som: Hundegræs 1. Ved en stor iblanding på en mindre del af marken anføres: Hundegræs 1(5).

Er der forekomst af gold hejre og/eller andre problematiske ukrudtsarter, bedes dette noteret i rubrikken ”Ukrudt/bemærkninger” for hver enkelt mark.

Der er kun marknormer for iblanding af andre kulturplanter, når det gælder anden art af rajgræs i rajgræs. Fx italiensk rajgræs i alm. rajgræs. Her skal foretages optællinger som beskrevet under ”Iblanding af anden sort” i afsnit 3.6.

Ved besigtigelsen bør der især fokuseres på arter, der er vanskelige at frarense frøafgrøden.

Eksempler på generende iblandinger ses i Tabel 5 og Tabel 6 på næste side.

Tabel 5 Generende blandinger, tokimbladet ukrudt

Tokimbladet Ukrudt	**Rødkløver**	**Hvidkløver**	**Timote**	**Alm. rajgræs**	**Ital. rajgræs**	**Hybrid rajgræs**	**Rajsvingel**	**Engsvingel**	**Strandsvingel**	**Rød svingel**	**Bakkesvingel**	**Hundegræs**	**Engrapgræs**	**Alm. rapgræs**	**Hvene**
Andre kløverarter	B	B	B												
Fuglegræs		B													
Haremad				B	B	B	B	B	B	B	B	B			
Melde	B	B													
Hønsetarm		B											B	B	
Kamille	B	B	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	
Mælkebøtte										A	A		A		
Pragtstjerne	B	B													
Skræppe*	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
Storkenæb	B	B													
Vejbred		B	B												
Vejpileurt	B	B													

A = Arten er opformeringsmæssigt og konkurrencemæssigt et problem i frømarken, men er ikke umulig at frarense, dog ofte med ekstra svind. B: = Arten er et problem i marken, og er enten umulig at frarense og/eller giver et stort rensesvind. * = For denne art gælder særlige strenge normer til indhold i renvaren.

Tabel 6 Generende blandinger, græsukrudt

Græs Ukrudt	**Rødkløver**	**Hvidkløver**	**Timote**	**Alm. rajgræs**	**Ital. rajgræs**	**Hybrid rajgræs**	**Rajsvingel**	**Engsvingel**	**Strandsvingel**	**Rød svingel**	**Bakkesvingel**	**Hundegræs**	**Engrapgræs**	**Alm. rapgræs**	**Hvene**
Rajgræs								B	B	B	B	B			
Timote	B														
Hundegræs		B	B	B	B	B	B	B	B	B	B		B		
Rød-/Bakkesvingel			B					B	B			B			
Engsvingel			B	B	B	B	B		B	B	B	B			
Rapgræs	B	B	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B		
Enårig rapgræs	B	B	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B
Agerrævehale*		B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	A	A	A
Knæbøjet rævehale		B	B	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B	
Væselhale										B	B				
Vindaks			A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B
Blød hejre			B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	A	A	
Gold hejre*			A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
Fløjsgræs								A						B	
Kvik*		A	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	A	A	A
Flyvehavre**		B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B

A = Arten er opformeringsmæssigt og konkurrencemæssigt et problem i frømarken, men er ikke umulig at frarense, dog ofte med ekstra svind. B = Arten er et problem i marken, og er enten umulig at frarense og/eller giver et stort rensesvind. * = For disse arter gælder særlige strenge normer til indhold i renvaren. ** = Fri for flyvehavre både i mark og i analyse.

3.8 Andre ukrudtsarter

Hvis der er så store forekomster af ukrudt, fx kvik eller vindaks, at kontrolløren vurderer, at arealet ikke kan besigtiges betryggende for forekomster af anden sort, anden art eller flyvehavre, skal et fremavlsareal kasseres.

Hvis en del af arealet er forurenet med ukrudt, kan det afgrænses fra fremavlsarealet som beskrevet i afsnit 2.10 om 'afgræsning og fraskæring' eller afsnit 2.11 om 'høstkontrol'.

3.9 Flyvehavre

Hvis der ved 1. besigtigelse konstateres flyvehavre, skal kontrolløren gøre avler bekendt med forekomsten, og der aftales eventuelt 2. syn. Der skal gå minimum en uge mellem de to besigtigelser for flyvehavre.

Ved fund af flyvehavre noteres antal enkeltstående planter og antal kolonier. Fordelingen i marken angives ved en skitse. Der må ikke forekomme flyvehavre ved den afsluttende besigtigelse. Hvis avlskontrolløren vurderer, forekomsten af flyvehavre særlig udbredt, bør kontrolløren orientere Landbrugs- og Fiskeristyrelsen[2] i relation til den nationale strategi om bekæmpelse af flyvehavre.

3.10 Forfrugt

Regler for forfrugt er beskrevet i afsnittet om avlsnormer for de enkelte arter, afsnit 3.15.

Åremålskravet er antal hele kalenderår mellem høst af seneste avl og udlæg af nuværende avl. Se Tabel 7 som eksempel.

Tabel 7 Illustration af beregningen af antal frie kalenderår. Hvis der i år 2019 var alm. rajgræs på arealet, skal der for basis avl være 5 kalenderår fri. Dvs. at der først i år 2025 kan udlægges alm. rajgræs af anden sort igen.

Hvis der tidligere har været frøavl af anden sort på marken, noteres seneste høstår. Hvis der ikke har været frøavl indenfor det krævede antal "frie" år, kan skrives: > xx år siden.

3.11 Afgrødens tilstand og sygdomme

Såfremt der ved besigtigelsen kan konstateres forekomst af sygdomme, søges angrebets omfang anslået og de fundne sygdomme noteres på skemaet under rubrikkerne "Skadegører" og/eller "Bemærkninger". Afgrødens tilstand kan eksempelvis anføres som: god, tynd, dårlig, stærkt forurenet m.m.

[2] Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kan kontaktes på planterogbiosikkerhed@lfst.dk

3.12 Markskitse

Avlskontrollen kan i mange tilfælde suppleres med en skitse. En skitse kan give værdifulde oplysninger om placering af arealet i forhold til andre marker, hvor krydsningsfare er til stede. Skitsen kan også benyttes til orientering om pletvis forekomst af andre arter eller anden sort. Ved fund af flyvehavre skal de altid indtegnes på en skitse.

3.13 Særligt for olie- og spindplanter

Ved besigtigelse af olie- og spindplanter oplyses der år og sort på den seneste avl af samme eller beslægtet art til udsæd eller oliepresning. Desuden oplyses om andre pollenkilder, der kan krydsbestøve, inden for mindsteafstandene.

3.14 Særligt for bederoer

Ved besigtigelse af bederoer oplyses afstanden til den nærmeste mark med stokløbere af arten, samt årstal og sorten på den sidste avl af roer til foder, fabriksbrug eller frøavl af samme art på arealet. Kontrolløren skal samtidig være opmærksom på eventuelle blomstrende planter af strandbede indenfor afstandskravet.

3.15 Avlsnormer for de enkelte arter

I Bilag 1 – Markfrø findes oplysninger om ploidi og andre relevante grupperingskendetegn. Der kan være anmeldt sorter, der ikke er med i oversigterne.

3.15.1 Rajgræs (Alm. rajgræs, Italiensk rajgræs, Hybrid rajgræs, Rajsvingel og Westerwoldisk rajgræs)

Karakter	Høstkategori	Krav
Afstandsisolering mellem arter og sorter af rajgræs **samme ploidi** – se sorternes ploidi i bilag 1	Præbasis og basis	200 m
	C1	50 m hvis marken er > 2,0 ha 100 m hvis marken er < 2,0 ha
Afstandsisolering mellem arter og sorter af rajgræs **forskellig ploidi** – se sorternes ploidi i bilag 1	Præbasis og basis	1 m
	C1	1 m
Iblanding af anden sort[1]	Præbasis og basis	Max. 1 plante pr. 30 m²
	C1	Max. 1 plante pr. 10 m²
Iblanding af anden art af rajgræs i rajgræs[2]	Præbasis og basis	Max 1 plante pr. 50 m²
	C1	Max 1 plante pr. 10 m²
Iblanding af andre kulturplanter og ukrudt[3]	Alle kategorier	Ingen flyvehavre ved den afsluttende besigtigelse
Forfrugt, afstand i år til andre arter af kløver- og græsfrø, samt grønbrak med græsmarksplanter[4]	Præbasis og basis	5 år
	C1	3 år
Forfrugt, afstand i år til andre sorter af samme art[5]	Præbasis og basis	5 år
	C1	3 år

NOTER:

1. Iblanding af anden sort:
Ved iblanding i nærheden af eller over normen, skal der foretages mindst 15 optællinger på felter af 10 eller 30 m², systematisk udvalgt over hele arealet. Resultatet for hver optælling skal anføres på skemaet.

2. Iblanding af anden art af rajgræs i rajgræs:
Ved iblanding i nærheden af eller over normen, skal der foretages mindst 15 optællinger på felter af 10 eller 50 m², systematisk udvalgt over hele arealet. Resultatet for hver optælling skal anføres på skemaet.

3. Iblanding af andre kulturplanter og ukrudt:
Fund af ukrudt rapporteres ved brug af skalaen i Tabel 4. Det er vigtigt at rapportere de arter, der er mest af og de arter, der er vanskelige at rense fra afgrøden, se evt. Tabel 5 og Tabel 6. Kvik kan være et problem i sene sorter af alm. rajgræs.

4. Forfrugt, afstand i år til andre arter:
De anførte tidsintervaller gælder, når forfrugt er anden art af rajgræs. For grønbrak kan der ses bort fra kravet, hvis marken er blevet slået senest 15. maj.

5. Forfrugt, afstand i år til andre sorter:
Værdierne angiver antal hele kalenderår, der skal være fri for tidligere avl af anden sort af arten.

3.15.2 Engrapgræs

Karakter	Høstkategori	Krav
Afstandsisolering mellem forskellige sorter af engrapgræs	Alle kategorier	1 m
Iblanding af anden sort[1]	Præbasis og basis	Max. 1 plante pr. 20 m²
	C1	Max. 6 planter pr. 10 m² for monoklone sorter Max. 4 planter pr. 10 m² for flerklonede sorter
Iblanding af andre kulturplanter og ukrudt[2]	Alle kategorier	Ingen flyvehavre ved den afsluttende besigtigelse
Forfrugt, afstand i år til andre arter af kløver- og græsfrø, samt grønbrak med græsmarksplanter[3]	Præbasis og basis	5 år (note 3)
	C1	3 år (note 3)
Forfrugt, afstand i år til andre sorter af samme art[4]	Præbasis og basis	5 år (note 4)
	C1	3 år (note 4)

NOTER:

1. Iblanding af anden sort:

Ved iblanding i nærheden af, eller over normen, skal der foretages mindst 15 optællinger på felter af 10 eller 20 m², systematisk udvalgt over hele arealet. Resultatet for hver optælling skal anføres på skemaet. I bilag 1 - markfrø er der en oversigt over, om sorter af engrapgræs er monoklone eller flerklone.

2. Iblanding af andre kulturplanter og ukrudt:

Iblanding angives ved brug af karakterskalaen i Tabel 4. Det er vigtigt at rapportere de arter, der er flest af, og de arter, der er vanskelige at rense fra afgrøden, se evt. Tabel 5 og Tabel 6. Alm. rapgræs og enårig rapgræs kan være vanskelige at rense fra.

3. Forfrugt, afstand i år til andre arter:

De anførte tidsintervaller kan nedsættes med tilladelse fra TystofteFonden, hvis frø fra den tidligere dyrkede art kan renses fra, eller der kan ske en sikker adskillelse ved frøanalysen i laboratoriet. For grønbrak kan der ses bort fra kravet, hvis marken er blevet slået senest 15. maj.

4. Forfrugt, afstand i år til andre sorter:

Værdierne angiver antal hele kalenderår, der skal være fri for tidligere avl af anden sort af arten.

3.15.3 Græsmarksbælgplanter og andre arter af græsser end rajgræs og engrapgræs

Karakter	Høstkategori	Krav
Afstandsisolering til andre sorter af samme art med samme ploidi og til andre pollenkilder der kan krydsbestøve[1]	Præbasis og basis	200 m
	C1	50 m hvis marken er > 2,0 ha 100 m hvis marken er < 2,0 ha
Afstandsisolering mellem sorter af rødsvingel med forskellig ploidi[1]	Alle kategorier	1 m
Iblanding af anden sort[2]	Præbasis og basis	Max. 1 plante pr. 30 m^2
	C1	Max. 1 plante pr. 10 m^2
Iblanding af andre kulturplanter og ukrudt[3]	Alle kategorier	Ingen flyvehavre ved den afsluttende besigtigelse
Forfrugt, afstand i år til andre arter af kløver- og græsfrø, samt grønbrak med græsmarksplanter[4]	Præbasis og basis	5 år
	C1	3 år
Forfrugt, afstand i år til andre sorter af samme art[5]	Præbasis og basis	5 år, 7 år for kløverarter
	C1	3 år

NOTER:

1. Afstandsisolering

Der er risiko for krydsbestøvning mellem arterne rød svingel, fåresvingel og bakkesvingel, for sorter af samme ploidi. I bilag 1 - markfrø er angivet ploidi for en række sorter af de arter, der er omfattet af dette afsnit.

2. Iblanding af anden sort:

Ved iblanding i nærheden af eller over normen, skal der foretages mindst 15 optællinger på felter af 10 eller 30 m^2, systematisk udvalgt over hele arealet. Resultatet for hver optælling skal anføres på skemaet.

3. Iblanding af andre kulturplanter og ukrudt:

Fund af ukrudt rapporteres ved brug af skalaen i Tabel 4. Det er vigtigt at rapportere de arter, der er mest af og de arter, der er vanskelige at rense fra afgrøden, se evt. Tabel 5 og Tabel 6.

4. Forfrugt, afstand i år til andre arter:

Tidsintervallerne kan nedsættes med tilladelse fra TystofteFonden, hvis den tidligere dyrkede art ikke frembyder nogen risiko for uønsket bestøvning, og frø af arten let kan frarenses, eller der kan ske en sikker adskillelse ved frøanalysen i laboratoriet.

For grønbrak kan der ses bort fra kravet, hvis marken er blevet slået senest 15. maj.

5. Forfrugt, afstand i år til andre sorter:

Værdierne angiver antal hele kalenderår, der skal være fri for tidligere avl af anden sort af arten.

3.15.4 Markært

Karakter	Høstkategori	Krav
Afstandsisolering til andre sorter af markært	Alle kategorier	1 m
Iblanding af anden sort[1]	Præbasis og basis	Max. 1 plante pr. 10 m²
	C1	Max. 3 plante pr. 10 m²
	C2	Max. 5 plante pr. 10 m²
Iblanding af andre kulturplanter og ukrudt[2]	Alle kategorier	Ingen flyvehavre ved den afsluttende besigtigelse
Forfrugt, afstand i år til andre sorter af samme art[4]	Alle kategorier	2 år

NOTER:

1. Iblanding af anden sort

Ved iblanding i nærheden af eller over normen, skal der foretages mindst 15 optællinger på felter af 10 eller 30 m², systematisk udvalgt over hele arealet. Resultatet for hver optælling skal anføres på skemaet. I bilag 1 - markfrø er nævnt relevante kendetegn, der kan anvendes for at afgøre, om der er tale om anden sort.

2. Iblanding af andre kulturplanter og ukrudt:

Fund af ukrudt rapporteres ved brug af skalaen, Tabel 4. Det er vigtigt at rapportere de arter, der er flest af.

4. Forfrugt, afstand i år til andre sorter:

Værdierne angiver antal hele kalenderår der skal være fri for tidligere avl af anden sort af markært.

3.15.5 Alm. raps og hybridraps

Avl af hybrider af raps samt den hunlige linje i hybridraps og avl af indavlede linjer skal altid besigtiges 3 gange:

- før blomstring
- begyndende blomstring
- sidst i blomstringen

I bilag 1 - markfrø er angivet hvilke sorter af raps, der er hybrider.

Karakter	Høstkategori	Krav
Afstandsisolering fra **alm. raps** arealer til andre pollenkilder[1]	Præbasis og basis	200 m
	C1	100 m
Afstandsisolering fra **hybridraps** arealer til andre pollenkilder, bortset fra bestøversort[1]	Præbasis og basis	500 m
	C1	300 m
Afstandsisolering mellem han- og hunlinjer ved avl af hybridraps	Alle kategorier	80 cm
Iblanding af anden sort i arealer med **alm. raps**	Præbasis og basis	Max. 1 plante pr. 30 m²
	C1	Max. 1 plante pr. 10 m²
Iblanding af anden sort i arealer med **Hybridraps**[2 & 3]	Præbasis og basis- hunlig komponent (pollensteril)	Max. 2 planter pr. 30 m²
	Præbasis og basis- hanlig komponent samt indavlede linjer	Max. 1 plante pr. 30 m²
	C1-hunlig Komponent (pollensteril)	Max. 3 planter pr. 10 m²
	C1-hanlig Komponent	Max. 2 planter pr. 10 m²
Hansterilitet i hybridraps[3]	Basis - hunlig komponent	Mindst 99 %
	C1 – hunlig komponent	Mindst 98 %
Iblanding af andre kulturplanter og ukrudt[4]	Alle kategorier	Ingen flyvehavre ved den afsluttende besigtigelse
Forfrugt, afstand i år til andre sorter af samme art[5]	Alle kategorier	6 år / 8 år
Forfrugt til andre korsblomstrede arter og til avl af havekål, radise og ræddike	Alle kategorier	8 år

NOTER:

1. Afstandsisolering:

Med andre pollenkilder forstås også frømarker med andre *Brassica*-arter som f.eks. rybs, kålroe og de forskellige kåltyper. Afstandskravet gælder derudover mellem arealer af vår- og vinterraps. TystofteFonden kan, efter skriftlig ansøgning, give tilladelse til at afstandskravet fraviges, hvis vinterrapsarealet er afblomstret før, vårrapsarealet begynder blomstring. Der er ekstrem lille risiko for bestøvning mellem gul sennep og raps, derfor er der ingen afstandskrav.

2. Iblanding af anden sort:

Gælder sorter, der skal indgå i en sammensat sort, eller hybrider, baseret på hansterilitet, hvor hansteriliteten er ophævet i brugsfrøet.

3. Hansterilitet i hybridraps

Bedømmelsen af hansterilitet sker ved en undersøgelse af blomster for fravær af fertile støvknapper. Både den autoriserede avlskontrollør og efterkontrolløren skal rapportere om dette. Der optælles på 10 steder i marken og mindst 20 planter pr. sted og gerne 20 planter efter hinanden i samme række. Opgørelsen laves både ved 2. og 3. besigtigelse.

4. Iblanding af andre kulturplanter og ukrudt:

Det er vigtigt at rapportere de arter, der er mest af og de arter, der er vanskelige at rense fra afgrøden.

5. Forfrugt, afstand i år til andre sorter:

Værdierne angiver antal hele kalenderår, der skal være fri for tidligere avl af anden sort af arten. Kravet er mindst 6 kalenderår fri i forhold til tidligere avl af raps – dog 8 år hvis den tidligere avl havde højt indhold af erucasyre og/eller glucosinolater. Kravene gælder for både almindelig raps og hybridraps.

3.15.6 Bederoer

Karakter	Høstkategori	Krav
Afstandsisolering til anden sort af samme art[1]	Præbasis/Basis	1.000 m
	C1	800 m
Afstandsisolering til frømarker af andre bederoeformer[1]	Basis frø	1.000 m
	C1	1.000 m
Afstandsisolering til frømarker af rødbede eller blomstrende afgrøder heraf[1]	Basis frø	1.200 m
	C1	1.200 m
Forfrugt[2]	Alle kategorier	8 år[3]
Iblanding af anden sort	Alle kategorier	Mindst muligt

NOTER:

1. Afstandsisolering

De anførte afstande gælder også i forhold til stokløbere i 1. års marker (produktionsmarker), der blomstrer på samme tidspunkt som frøavlsarealet, samt til blomstrende planter af strandbede.

2. Forfrugt:

Værdierne angiver antal hele kalenderår, der skal være fri for tidligere avl af anden sort af arten.

3. Forfrugt:

Der kræves kun 4 år mellem frøavl af bederoe og tidligere marker med bederoe til foder eller fabriksbrug.

3.15.7 Andre arter end græsser, græsmarksbælgplanter, markært, raps og bederoer

Der er ikke marknormer for største indhold af andre kulturplanter og ukrudt bortset fra, at der ikke må findes flyvehavre ved den afsluttende besigtigelse.

Normerne for forfrugt, afstand til andre sorter af samme art og indhold af anden sort er følgende:

Art	Forfrugt[1)]	Afstand, m			Anden sort, pr. 10 m²		
	Alle kategorier	Præbasis /Basis	C1	C2	Præbasis /Basis	C1	C2
Gul sennep	6	500	200		1	3	
Hamp, enbo[2)]	3	5000	1000	1000	1 pr. 30 m²	1	1
Hamp, andre[2)]	3	400	200		1 pr. 30 m²	1	1
Hestebønne	2	400	200	200	1	3	5
Honningurt	3	400	200		1 pr. 30 m²	1	
Hør	3	1	1	1	5	20	25
Kommen	3	400	200		1 pr. 30 m²	1	
Kålroe	16	800[3)]	500[3)]		1	3	
Lupin - alle	2	200	100	50[4)]	1 pr. 30 m²	1	1
Olierædike	8	500	200		1	1	
Opiumvalmue	2	400	200		2	5	
Rybs	6	500[3)]	200[3)]		1	3	
Vikke	2	100	50		1 pr. 30 m²	1	

NOTER:

1. Forfrugt:
Værdierne angiver antal hele kalenderår, der skal være fri for tidligere avl af anden sort af arten.

2. Hamp enbo/tvebo
I bilag 1 - markfrø er angivet hvilke sorter, der er enbo, og hvilke der er tvebo.

3. Afstandsisolering – *Brassica*
Udover afstandskravene i tabellen gælder der også, at afstanden til frømarker med andre *Brassica*-arter, som f.eks. raps, kålroe og de forskellige kåltyper, skal være mindst 200 m ved avl af præ-basisfrø og basisfrø og 100 m ved avl af certificeret frø. Ved avl af hybridrybs er kravet dog henholdsvis 500 m og 300 m. Der er ekstrem lille risiko for bestøvning mellem gul sennep og raps, derfor er der ingen afstandskrav.

4. Afstandsisolering – Lupin
Ved produktion af C2 på marker mindre end 2,0 ha er afstandskravet 100 m.

4 Sædekorn

4.1 Udførelse af markbesigtigelse og udfyldelse af besigtigelsesskema

Forholdene skal være sådan, at det er muligt at udføre en forsvarlig besigtigelse. Det skal anføres på besigtigelsesskemaet, hvis det ikke er muligt at udføre en forsvarlig besigtigelse for sortsrenhed, andre kulturplanter og ukrudt.

4.2 Besigtigelsen

Ved markbesigtigelse af sædekornsarealer skal kontrolløren dels inspicere de pågældende marker, dels indhente oplysninger hos avleren om øvrige forhold, der har betydning for godkendelse af avlen.

Besigtigelsen skal udføres på det tidspunkt, hvor bestandens udviklingstrin muliggør den mest effektive kontrol med forekomst af flyvehavre, sortsægthed og sortsrenhed samt forekomst af andre kornarter.

Der udføres mindst én besigtigelse på det anmeldte areal. Hvis der er konstateret forhold, der gør, at arealet ikke umiddelbart overholder avlsnormerne, fx fund af flyvehavre, men det skønnes, at disse forhold kan ændres ved eksempelvis aflugning af flyvehavre, skal der foretages endnu en besigtigelse for at sikre, at avlsnormerne er overholdt ved den afsluttende besigtigelse. Avler skal informeres om hvilke forhold, der skal forbedres inden det afsluttende syn, samt omtrentlig hvornår dette syn kan forventes.

4.3 Besigtigelse af hybrider

Det kan være nødvendigt at besigtige hybrider mere end en gang for optimal kontrol. Første syn udføres ved blomstring for at kontrollere hanfertiliteten, se afsnittet om sortsrenhed. Ved anden besigtigelse kontrolleres for sortsrenhed, flyvehavre, iblanding af andre kornarter m.m.

4.4 Besigtigelsesskema

På næste side ses et eksempel på et udfyldt besigtigelsesskema.

TystofteFonden

Anmeldelse af arealer til fremavl

Avlsparti nr.
25TYS002

Virksomhed **Korn er sundt A/S** **Virksomhedsvej 1** **1000 Industriby**	Art/sort **Vinterhvede / Pondus**		
	Høstkategori **C1**	☐Økologisk	Autorisations nr. **12345678**
Kontaktperson (navn, tlf./mobil nr.) **Søren Pedersen**	Udlægspartiernes referencenr.		Udsæd, kg
Avler (navn, adresse, tlf.nr.) **Jens Hansen** **Bondegårdsvej 1** **2000 Agerby**	**24TY002**		**4000**
Avlers SE/CVR-nr. **12345678**			
Arealets/arealernes adresse/koordinater **Bondegårdsvej 1** **2000 Agerby**			
	Udlægsår **2024**		Høstår (1,2,3...) **2025 (1)**
Kontaktperson (navn, tlf./mobil nr.) **Jens Hansen 10203040**			Kontraheret areal, ha **20**

Firmaets egne oplysninger

Kontrollørens vurdering

Godkendt mark A-1	I alt ha 19,8
Kasseret mark A-1 fraskåret pga. flyvehavre	I alt ha 0,2

Kontrollørens underskrift

1. syn, dato: 20.06 2025	Aut nr.	A123
	Navn	Bjarne Jensen
	Tlf.nr.	01 23 45 67
2. syn, dato: 30.06 2025	Aut nr.	-- | | --
	Navn	-- | | --
	Tlf.nr.	-- | | --
3. syn, dato:	Aut nr.	
	Navn	
	Tlf.nr.	

Bemærkninger og skitser

Der er fraskåret ca. 0,2 ha hvor der blev fundet en flyvehavrekoloni (se tegning)

Arealet blev fundet fri for flyvehavre ved andet syn.

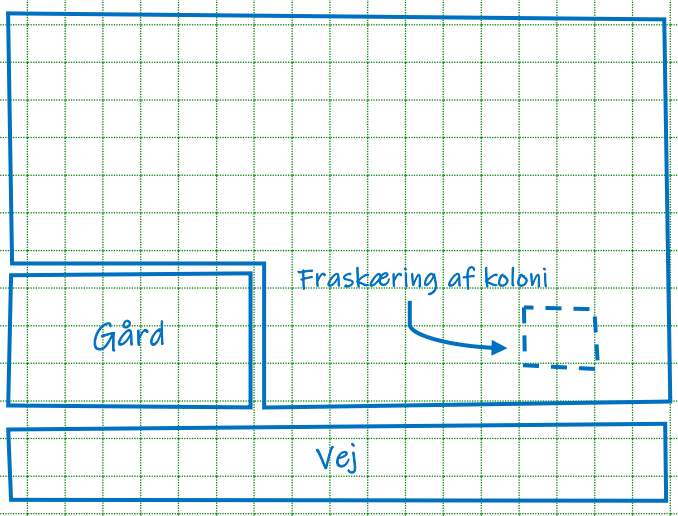

Formular 303 (03-23)

Mark nr. eller navn (hver mark skal opføres for sig)	Ha	Forfrugt / åremålskrav	Afstand			Anden sort	Anden art		Flyvehavre			Skadegører Af betydning for avlen	Bemærkninger
		art og sort eventuelt årstal	anden sort	anden art af rajgræs / svingel	anden art af *brassica*	pr 10 m²	Rajgræs Pr m²	Kornart pr. 50 m²	Antal enkeltst. planter	Antal kolonier i marken	Kemisk bekæmpelse i foråret (sædekorn)	pr. m²	Ukrudt / lejesæd / andet
A-1 1. syn	20	Vinterbyg	> 1 m			1		1 byg	0	1 (15)	Nej		Se bemærkning
2. syn									0	0			
3. syn													
1. syn													
2. syn													
3. syn													
1. syn													
2. syn													
3. syn													
1. syn													
2. syn													
3. syn													
1. syn													
2. syn													
3. syn													
1. syn													
2. syn													
3. syn													
1. syn													
2. syn													
3. syn													
I ALT	20	Alle marker ligger samlet under ét produktionssted											

☒ ja ☐ nej

Formular 303 (03-23)

4.5 Kemisk bekæmpelse af flyvehavre eller græsukrudt

Kontrolløren skal angive, om der er foretaget kemisk bekæmpelse af flyvehavre/græsukrudt om foråret. Hvis kun en del af arealet er behandlet, skal dette markeres på en skitse.

Det er tilladt at bekæmpe flyvehavre og græsukrudt med midler, der har effekt mod flyvehavre. Foretages bekæmpelse om foråret, skal arealet besigtiges for forekomst af flyvehavre to gange med mindst en uges mellemrum.

Er kun enkelte, klart afgrænsede områder behandlet, kan man nøjes med at foretage 2. syn på disse områder.

4.6 Arealernes afstandsisolering

Oplysninger om arealernes afstandsisolering fås af avler, men skal kontrolleres af kontrolløren.

Afstandskrav for de forskellige arter findes i tabellerne i afsnit 4.23. Generelt kan det siges, at for fremavlsmarker med byg, alm. havre, nøgen havre, purhavre og hvede, er der ingen afstandskrav, men støder fremavlsmarken op til andre arealer med korn, skal skellet være klart markeret (hegn, dige, ½ m afstand tilvejebragt ved lukning af såtragte m.v.).

Ved avl af hybridsorter af alm. havre, nøgen havre, purhavre og selvbestøvende sorter af triticale samt bestande til produktion af certificeret sædekorn af hybridsorter af alm. byg, alm. hvede, durumhvede og spelt ved hjælp af anden teknik end cytoplasmisk hansterilitet (CMS) gælder andre afstandskrav end de i afsnit 4.23 nævnte. Ingen af disse produceres imidlertid ikke i Danmark, og vil derfor ikke blive præsenteret i denne instruks. Man kan læse om normerne i Bekendtgørelse om sædekorn bilag 3, del I, afsnit B.

Ved avl af hybrider af byg[3] ved hjælp af cytoplasmisk hanlig sterilitet (CMS) skal afstanden til nærmest liggende pollenkilder, der kan resultere i uønsket fremmedbestøvning være mindst

- 100 m ved avl af basissædekorn
- 50 m ved avl af certificeret sædekorn.

Ved fremmed pollenkilde forstås anden sort af byg, uanset om det er vår- eller vinterbyg. TystofteFonden kan, efter skriftlig ansøgning, give tilladelse til at afstandskravet fraviges, hvis arealet med vinterbyg er afblomstret før, arealet med vårbyg begynder blomstring. nedenfor i bilag 2 er en oversigt over sorter af byg, hvor CMS-hybrider fremgår.

Hvis ovenstående afstandskrav eller afstandskrav i afsnit 4.23 ikke er opfyldt, kan fremavlsarealet reduceres som beskrevet i afsnittene 2.10 og 2.11 så afstandskravene overholdes. Afgrænsning af fremavlsarealet skal kunne kontrolleres ved syn på arealet. Hvis ikke afgræsningen kan kontrolleres ved 1. syn, kræves nyt syn.

Hvis terrænforholdene eller andre særlige forhold må formodes at yde tilstrækkelig beskyttelse mod uønsket bestøvning, kan TystofteFonden, efter skriftlig ansøgning, give tilladelse til at kravene til afstandsisolering fraviges. I sådanne tilfælde, indtegnes

[3] Der gælder lignende afstandskrav ved avl af hybridsorter af alm. hvede, durumhvede og spelt ved hjælp af CMS. Disse produceres imidlertid ikke i Danmark, og vil derfor ikke blive præsenteret i denne instruks. Man kan læse om normerne i Bekendtgørelse om sædekorn, bilag 3, del I, afsnit B, punkt 7.

nabomarkens afstand og dens geografiske placering i forhold til fremavlsmarken på en skitse, og fremavlen må kun godkendes efter aftale med TystofteFonden.

4.7 Mark nr. eller navn

Er fremavlsarealet fordelt på flere marker, skal hver mark besigtiges og vurderes særskilt. Fund af eksempelvis flyvehavre i en mark, medfører således ikke automatisk kassation af de øvrige marker.

Hver marks navn eller nummer samt størrelsen af den enkelte mark noteres på besigtigelsesskemaet. Avlerens betegnelse for marken skal benyttes. Ved en mark forstås i denne forbindelse et sammenhængende areal, der er sået under et og behandlet ens (sprøjtning, gødskning m.v.) i vækstperioden. Hektarene på de enkelte markstykker sammentælles til et totalt areal for indberetningen.

4.8 Bestemmelser om forfrugt

Avler skal oplyse forfrugten for alle de arealer, der indgår i avlskontrakten.
Forfrugten for hvert fremavlsareal anføres i skemaet. Er forfrugten af samme art som fremavlen, skal forfrugtens sortsnavn også oplyses.
Regler for forfrugt findes under de enkelte arter i afsnittet: Avlsnormer for de enkelte arter (afsnit 4.23).

Hvis forfrugten er anden sort af samme art, og marken er høstet som grønkorn/helsæd, kan der ses bort fra kravet. Hvis denne undtagelse bruges, skal forklaring skrives under ”Bemærkninger og skitser”.

Bemærk, at vinterhvede og vårhvede henregnes til samme art, tilsvarende gælder for vinterbyg og vårbyg samt vårtriticale og vintertriticale.

4.9 Sortsægthed og sortsrenhed

Udsædspartiernes sortsrenhed og sortsægthed undersøges i TystofteFondens kontrolmark. Da sortsurenheder imidlertid kan skyldes andet end udsæden, skal kontrolløren ved markbesigtigelsen undersøge, hvorvidt fremavlen som helhed består af den opgivne sort.
Da man ved avlskontrollen ikke har noget sammenligningsgrundlag (planter, som med sikkerhed er af den opgivne sort), er det vanskeligt at fastslå, om sorten er ægte, men forekomst af sortsurenheder vil ofte kunne observeres.

I tilfælde, hvor kontrolløren ved marksyn får indtryk af, at avlen ikke er sortsren, skal det fastslås, om avlsnormer for forekomst af anden sort er overholdt. I første del af bilag 2 ’Karakterer til sortsbedømmelse’ er angivet en række karakterer, der kan bruges til at vurdere, om der er afvigende sorter og til at beskrive dem. Hvis avlen umiddelbart fremstår som ensartet, skal der ikke bruges tid på at finde eller beskrive den afvigende sort.

Såfremt der ved besigtigelsen kan konstateres iblanding af anden sort eller afvigende type, søges omfanget af iblandingen fastslået. Dette gøres ved, at antallet af planter af anden sort og/eller type optælles på udsnit forskellige steder i marken. Der foretages én optælling pr. ha. dog højst 10 pr. mark. Husk, at angive den arealenhed, der er benyttet ved optælling på indberetningen.

Det er blandt andet en forudsætning for overholdelse af avlsnormerne, at forekomsten af anden sort, ikke overstiger grænserne nævnt i de respektive delafsnit for de enkelte arter i afsnittet om avlsnormer (afsnit 4.23).

Hvis en del af arealet er forurenet med anden sort, kan afgrænsning af fremavlsarealet foretages som beskrevet i afsnittene 2.10 og 2.11.

4.10 Normer for sortsrenhed

Normer for sortsrenhed er anført under afsnittet Avlsnormer for de enkelte arter. Derudover gælder nedenstående for hybrider. Ved avl af hybrider af byg og rug skal bestanden være tilstrækkeligt sortsægte og sortsren med hensyn til komponenternes karakteristika.

Avl af certificeret sædekorn af hybrider af byg og rug produceres i blandkulturer bestående af en hansteril hunlig komponent og en hanfertilkomponent, der genskaber frugtbarhed. Ofte iblandes 2 til 5 pct. af den hanlige komponent, som typisk kan være 5-6 cm højere end den hunlige komponent og dette betegnes en ”technical mixture” (TM).

Det, der vil være muligt at se i en mark til produktion af CMS-hybrider af byg og rug, er at der findes to typer. 98 -95% af den hunlige CMS-komponent og 2-5% af den hanfertile komponent, der genskaber frugtbarhed. Dvs. kontrolløren skal vurdere om der findes to typer hvoraf den hanfertile komponent typisk vil være 5-6 cm højere end den hunlige komponent. De to typer skal være ensartet fordelt over hele arealet.

Der gælder derudover en række krav til sortsrenhed samt sterilitetsniveau af komponenterne til CMS hybridproduktion. Disse produceres imidlertid ikke i Danmark, og vil derfor ikke blive præsenteret i denne instruks. Man kan læse om normerne i Bekendtgørelsen om sædekorn, bilag 3, del II, afsnit A.

4.11 Isåning af anden sort eller art

I nogle år foretages der betydelige isåninger af udvintrede eller på anden måde beskadigede dele af fremavlsarealer. Der er oftest tale om isåning af vårsæd af samme art som fremavlsarealet.

Isåninger afgrænses fra fremavlsarealet som beskrevet i afsnittene 2.10 og 2.11.

Et areal kan kasseres, hvis der er uhensigtsmæssigt mange isåninger af anden sort eller art. Derudover gælder reglerne om afstandskrav også ved isåninger, hvorfor de ikke er hensigtsmæssige i marker med triticale og hybridbyg.

4.12 Anden kornart

Iblanding af anden kornart kan stamme fra såvel udsæden som fra tidligere forfrugter.

Omfanget af iblandingen konstateres ved optælling på en passende arealenhed, fx 25, 50 eller 100 m^2 forskellige steder i marken. Der foretages en optælling pr. ha. Dog højst 10 optællinger pr. mark. Husk, at notere den arealenhed, der er benyttet ved optælling.

Resultatet af optællingen noteres. Det noteres ligeledes, om iblandingen skønnes at stamme fra udsæden eller anden forurening fx jordens frøpulje.

Afgørelsen af hvordan iblandingen er sket, kan som regel træffes på grundlag af de pågældende planters placering i forhold til sårækken. Stammer iblandingen fra udsæden, vil planterne af den iblandede art som regel findes i sårækken og være jævnt fordelt over hele eller dele af fremavlsarealet. Stammer iblandingen fra forfrugten, vil de artsfremmede planter være at finde såvel i som uden for sårækken.

Det er blandt andet en forudsætning for overholdelse af avlsnormerne, at forekomsten af anden kornart ved den afsluttende besigtigelse ikke overstiger grænserne nævnt i afsnittet for avlsnormer for de enkelte arter (afsnit 4.23).

Bemærk, at vinterhvede og vårhvede henregnes til samme art, tilsvarende gælder for vinterbyg og vårbyg samt vintertriticale og vårtriticale.

Hvis en del af arealet er forurenet med anden kornart, foretages afgrænsning af fremavlsarealet som beskrevet i afsnittene 2.10 og 2.11.

4.13 Flyvehavre i fremavlsmarken

Ved fremavl af sædekorn defineres flyvehavre som *Avena fatua* (almindeligvis kendt som flyvehavre), *Avena sterilis* (almindeligvis kendt som gold havre) samt andre vildtvoksende etårige havrearter, der har løsningslag ved grunden af en eller flere kerner i småakset.

Det er især vigtigt at undersøge arealet for eventuel forekomst af flyvehavre. Det er for denne undersøgelse nødvendigt, at besigtigelsen sker lige efter flyvehavrens skridning, og før eventuel lejesæd indtræder.

Fund af flyvehavre angives ved, at der i rubrikken "Antal enkeltstående planter" anføres det antal planter, der er stående enkeltvis. I rubrikken "Antal kolonier i marken" skal anføres det antal kolonier, der er fundet, samt hvor mange planter der er fundet i dem. Fx skal fund af 2 kolonier med henholdsvis 10 og 15 planter skrives: 2(25). Ved 2. syn af arealer, hvor der har været konstateret flyvehavre ved 1. syn, skal fund ved det nye syn skrives i rækken for 2. syn. Hvis arealet ved 2. syn bliver fundet fri for flyvehavre, skal feltet udfyldes med 0 eller -. Flyvehavrefund skal altid markeres på skitse med angivelse af antal. For kolonier skal målene for koloniens udbredelse angives. For at undgå misforståelser skal flyvehavrefund uden for marken på diger eller lignende ikke anføres i flyvehavrerubrikken. Sådanne fund kan skrives under "Bemærkninger og skitser" med angivelse af, at de er fundet uden for det besigtigede areal.

Fordelingen af flyvehavren noteres på en skitse. Det er af afgørende betydning at få oplyst, hvorvidt det drejer sig om enkeltplanter fordelt over større eller mindre dele af arealet, om disse forekommer i eller uden for sårækken, eller om flyvehavren optræder i kolonier (en koloni består normalt af mere end 10 planter på et sted svarende til frø smidt fra én enkelt plante).

Fund af flyvehavre skal altid meddeles avleren og virksomheden. Ved den elektroniske indberetning angives antal flyvehavre, eller en vurdering af antal flyvehavre noteres, hvis der er tale om større mængder. Hvis avlskontrolløren vurderer, forekomsten af flyvehavre særlig

udbredt, bør kontrolløren orientere Landbrugs- og Fiskeristyrelsen[4] i relation til den nationale strategi om bekæmpelse af flyvehavre.

4.14 Særlige bestemmelser vedrørende flyvehavre

Hvor der i dette afsnit er omtalt flyvehavre fundet ved markbesigtigelsen, skal den autoriserede kontrollør medregne yderligere fund rapporteret af TystofteFondens efterkontrollør. Dette gælder, hvad enten efterkontrollen har fundet sted før eller efter besigtigelsen foretaget af den autoriserede kontrollør.
Ved fund af flyvehavre ved første besigtigelse skal arealet enten kasseres eller aftales afluget/fraskåret og indstilles til anden besigtigelse. Ved den afsluttende besigtigelse skal arealet findes fri for flyvehavre.

I tilfælde af fund af flyvehavre, vil to syn almindeligvis anses, som værende det maksimale antal der bør foretages. Ved fund af flyvehavre ved 2. syn, er det op til kontrolløren at vurdere, om der forsvarligt kan udføres et 3. syn. Der kan eventuelt tilknyttes et forbehold om afskæring af det inficerede areal (læs 4.16 om fraskæring), men dette må bero på en konkret vurdering af kontrolløren.

Ved den afsluttende besigtigelse skal fundne flyvehavreplanter være afluget og/eller fraskåret, og det areal, der skal godkendes, skal findes fri for flyvehavre. Dog gælder:

1. Arealet skal kasseres, hvis flyvehavren findes i større mængde spredt ud over arealet.

2. Fund af flyvehavre i kolonier skal fraskæres. En koloni består normalt af mere end 10 planter på et sted, svarende til frø smidt fra én enkelt plante.

3. Fund af flyvehavre, både kolonier og enkeltstående, skal fraskæres i marker med rug, triticale, alm. havre, nøgen havre og purhavre.

4.15 Betingelser fælles for alle arter

1. Der må være foretaget kemisk bekæmpelse mod flyvehavre på fremavlsarealet.

2. Kontrolløren skal udvise ekstra opmærksomhed ved besigtigelse af fremavlsarealer, hvor der er foretaget kemisk behandling med ukrudtsmidler, der også er delvis virksomme over for flyvehavre, da der kan forekomme lavere flyvehavreplanter nede i afgrøden.

   Det er tilladt at bekæmpe flyvehavre og græsukrudt med midler, der har effekt mod flyvehavre. Foretages bekæmpelse om foråret, skal arealet besigtiges for forekomst af flyvehavre to gange med mindst en uges mellemrum.

3. Ved fund af flyvehavreplanter ved første besigtigelse, er det en betingelse for godkendelse af arealet, at der udføres ny besigtigelse. Marken skal ved den afsluttende besigtigelse findes fri for flyvehavre. Der skal være mindst én uge mellem de to besigtigelser for forekomst af flyvehavre.

[4] Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kan kontaktes på planterogbiosikkerhed@lfst.dk

4. Der skal såvel ved første besigtigelse, som ved den anden besigtigelse være de bedst mulige betingelser for konstatering af flyvehavre, hvorved forstås:

   - at første besigtigelse finder sted umiddelbart efter flyvehavrens skridning
   - at der ved besigtigelserne ikke forekommer lejesæd i marken eller stor ukrudtsforekomst, der vanskeliggør besigtigelse.

4.16 Regler for fraskæring ved fund af flyvehavre

Fraskæring skal foretages med kratrydder, havefræser eller lignende. Skåret skal være afhugget i jordhøjde og være mindst en halv meter bredt.

Der kan laves flere fraskæringer på et areal, og der kan laves fraskæring midt i arealet. En fraskæring skal bestå af rette linjer. En fraskæring kan have flere knæk. En fraskæring skal være udført minimum 20 meter fra den yderste flyvehavreplante. En fraskæring skal være udført, så det er muligt at høste den resterende del af arealet på fornuftig vis.

Ved den afsluttende besigtigelse skal fraskæringen være foretaget, og der må ikke findes flyvehavre i det areal, der søges godkendt.

Afgrøden på et fraskåret areal skal høstes efter, at afgrøden på den øvrige del af arealet er høstet, og skal holdes adskilt fra den del af avlen, der søges godkendt.

Som alternativ til fraskæring kan et areal med flyvehavre afgrænses fra det godkendte areal med en stokkemarkering udført med én landmålerstok eller lignende for hver 100 m. Ved afgrænsning til areal med flyvehavre med stokkemarkering er høstkontrol altid påkrævet.

4.17 Fund af fatuoider i havre

Fatuoider er planter, der kan forveksles med flyvehavre, men som ikke er omfattet af reglerne om flyvehavre. Fatuoider er mutationer eller udspaltninger fra den pågældende sort. De ligner på mange parametre den sort, hvorfra de er opstået, men har knæbøjet stak og løsningslag og børster ved grunden af kernerne ligesom flyvehavre. Fund af fatuoider i havre skal betragtes som anden sort og følger reglerne for fund af anden sort.

4.18 Fremavlens tilstand og sygdomme

Det vil ofte være hensigtsmæssigt at gøre notater om fremavlens almene tilstand med hensyn til ensartethed, udviklingstrin, forekomst af sygdomme ved markbesigtigelsen og andre for fremavlen relevante forhold.

Den mest udbredte og iøjnefaldende frøbårne sygdom er nøgenbrand i byg. Af andre frøbårne sygdomme kan nævnes stribesyge i byg, nøgenbrand og stinkbrand i hvede samt stængelbrand og meldrøjer i rug.

Såfremt der ved besigtigelsen kan konstateres forekomst af frøbårne sygdomme, søges angrebets omfang fastslået. Dette gøres fx ved optælling af antal angrebne planter pr. arealenhed f.eks. 10, 50 eller 100 m^2, flere forskellige steder i marken. De fundne sygdomme kan noteres på skemaet under rubrikkerne ”Skadegører” og/eller ”Bemærkninger”.

Hvis der er lejesæd skal det angives ved en karakterskala 0-10, hvor 0 betyder, at planterne er helt opretstående, og 10, at de er helt i leje. Denne skala kombineres med en procentangivelse, således af karakteren 20/8 betyder, at der i 20 pct. af marken er stærk lejesæd, medens 40/2 betyder, at der i 40 pct. af marken er svag lejetilbøjelighed.

Da lejesæd kan skjule forurening med anden sort, anden art eller flyvehavre, kan et fremavlsareal kasseres, hvis der er stor forekomst af lejesæd.

Hvis der er stor forekomst af lejesæd på en del af arealet, kan det afgrænses fra fremavlsarealet som beskrevet i afsnittene 2.10 og 2.11.

4.19 Andre ukrudtsarter

Forekomst og udbredelse af problematiske ukrudtsarter noteres under ”Bemærkninger og skitser”.

Særligt vigtigt er det at notere fund af arterne kiddike, klinte, giftig rajgræs og gold hejre, da der for disse arter er fastsat normer for tilladt indhold i den færdige renvare.

Hvis en del af arealet er forurenet med ukrudt, kan det afgrænses fra fremavlsarealet som beskrevet i afsnittene 2.10 og 2.11.

Hvis der er så store forekomster af ukrudt, fx kvik eller vindaks, at kontrolløren vurderer, at arealet ikke kan besigtiges betryggende for forekomster af anden sort, anden art eller flyvehavre, skal fremavlsarealet kasseres.

4.20 Rubrikken "Bemærkninger og skitser"

Rubrikken anvendes til skitser og til alle øvrige forhold, der ikke er faste rubrikker til.

Foruden skitser om fund af flyvehavre vil det være værdifuldt med skitser til angivelse af eventuelle fraskårne arealer. Alle skitser skal være orienteret ved nordpil eller veje og bygninger, så en sammenligning med efterkontrollørens skitse kan foretages.

Hvis kontrolløren har givet avleren forholdsregler af en eller anden art, skal aftalen i forkortet form anføres på besigtigelsesskemaet. Efter anden besigtigelse skal det klart fremgå af skemaet, om de givne forholdsregler er fulgt.

Såfremt et areal kasseres, eller der foretages en ny besigtigelse, skal grundlaget herfor beskrives i rubrikken.

Aftaler med virksomheder vedrørende nedklassificering eller flyvehavre skal skrives her.

Hvis den afsatte plads ikke slår til, kan skitser tegnes på et vedhæftet ark papir.

4.21 Notér i alle rubrikker

Kontrollér, at alle oplysninger, der er nødvendige for bedømmelse af avlen, er noteret. Er der intet observeret noteres 0 eller - i de pågældende felter. Er det ikke gjort kan TystofteFonden kontakte kontrolløren, hvis indberetningen er mangelfuldt udfyldt. Det er vigtigt, at

kontrolløren oplyser et telefonnummer (helst mobilnummer) nederst sammen med dato for syn, autorisationsnummer og navn. Husk, endvidere at udfylde kontrollørens bedømmelse med angivelse af antal hektar, der opfylder avlsnormer og eventuelt kasserede antal hektar.

4.22 Nedklassificering af avl

I nogle tilfælde opfylder et fremavlsareal eller del af arealet ikke betingelserne for at blive godkendt i den pågældende kategori pga. forfrugt, indhold af anden sort, anden kornart eller lignende.

Hvis avlen opfylder betingelserne for at blive godkendt i en lavere kategori, kan der blive tale om nedklassificering af avlen. I tilfælde hvor en nedklassificering kun er nødvendig for dele af avlen, kan avlen fra enkelte marker nedklassificeres, såfremt virksomheden ønsker det.

Beslutning om nedklassificering skal altid være virksomheden egen. På indberetningen angives hvilken kategori avlen nedklassificeres til, og det anføres under "Bemærkninger og skitser", at virksomheden er kontaktet og indforstået med nedklassificering. Husk, også at ændre kategorien, når der indberettes elektronisk (se evt. afsnit 2.13).

4.23 Avlsnormer

Ved optælling husk at angive arealenhed.
Se desuden afsnit om særlige bestemmelser for flyvehavre, arealernes afstandsisolering, normer for sortsrenhed og nedklassificering af avl. I bilag 2 fremgår hvilke sorter af byg og rug, der er hybrider, samt karaktertræk til sortsbedømmelse.

Bemærk følgende regnes til samme art:

- Vår- og vinterbyg
- Vår- og vinterhvede
- Vår- og vintertriticale

4.23.1 Vårbyg

Karakter	Høstkategori	Krav
Afstandskrav	Alle kategorier	½ meter, dog 50 m ved avl af C1 CMS-hybrider (se afsnit 4.6)
Forfrugt	F-materiale, præbasis, basis og C1	Må ikke være anden sort af byg
	C2	Må ikke være vinterbyg
Iblanding af anden sort	F-materiale, præbasis, basis og C1	4 planter pr. 10 m²
	C2	12 planter pr. 10 m²
Iblanding af anden kornart	F-materiale og præbasis	10 planter pr. ha.
	Basis og C1	2 planter pr. 50 m², heraf højst 1 havre
	C2	4 planter pr. 50 m², heraf højst 2 havre

4.23.2 Vinterbyg

Karakter	Høstkategori	Krav
Afstandskrav	Alle kategorier	½ meter, dog 50 m ved avl af C1 CMS-hybrider (se afsnit 4.6)
Forfrugt	F-materiale, præbasis, basis og C1	Må ikke være anden sort af byg
	C2	Må ikke være anden sort af vinterbyg
Iblanding af anden sort	F-materiale, præbasis, basis og C1	4 planter pr. 10 m², dog særlige krav til hybrider
	C2	12 planter pr. 10 m²
Iblanding af anden kornart	F-materiale og præbasis	10 planter pr. ha.
	Basis og C1	2 planter pr. 50 m², heraf højst 1 rug/hvede
	C2	4 planter pr. 50 m²

4.23.3 Vårhvede, vinterhvede og spelt

Karakter	Høstkategori	Krav
Afstandskrav	Alle kategorier	½ meter. Dog andre krav ved avl af hybrider (se afsnit 4.6).
Forfrugt	Alle	Må ikke være anden sort af hvede eller spelt
Iblanding af anden sort	F-materiale, præbasis, basis og C1	4 planter pr. 10 m²
	C2	12 planter pr. 10 m²
Iblanding af anden kornart	F-materiale og præbasis	10 planter pr. ha.
	Basis og C1	2 planter pr. 50 m², heraf højst 1 rug
	C2	4 planter pr. 50 m², heraf højst 2 rug

4.23.4 Alm. havre, nøgen havre og purhavre

Karakter	Høstkategori	Krav
Afstandskrav	Alle kategorier	½ meter. Dog andre krav ved avl af hybrider (se afsnit 4.6).
Forfrugt	Alle	Må ikke være anden sort af alm. havre, nøgenhavre eller purhavre
Iblanding af anden sort	F-materiale, præbasis, basis og C1	4 planter pr. 10 m²
	C2	12 planter pr. 10 m²
Iblanding af anden kornart	F-materiale og præbasis	10 planter pr. ha.
	Basis og C1	2 planter pr. 50 m², heraf højst 1 byg
	C2	4 planter pr. 50 m², heraf højst 2 byg

4.23.5 Vårtriticale og vintertriticale*

Karakter	Høstkategori	Krav
Afstandskrav	F-materiale, præbasis og basis	50 meter til anden sort af triticale. Dog andre krav ved avl af hybrider (se afsnit 4.6).
	C1 og C2	20 meter til anden sort af triticale. Dog andre krav ved avl af hybrider (se afsnit 4.6).
Forfrugt	Alle	Må ikke være anden sort af triticale
Iblanding af anden sort	F-materiale, præbasis, basis og C1	12 planter pr. 10 m²
	C2	40 planter pr. 10 m²
Iblanding af anden kornart	F-materiale og præbasis	10 planter pr. ha.
	Basis og C1	2 planter pr. 50 m²
	C2	4 planter pr. 50 m²

* Alle sorter af triticale, der er anmeldt/dyrket i Danmark, henregnes til selvbestøvende sorter. Der er andre afstandskrav til fremmedbestøvede sorter af triticale, disse fremgår af bekendtgørelse om sædekorn bilag 3 afsnit I, punkt B.

4.23.6 Rug

Karakter	Høstkategori	Krav	
Afstandskrav, alm. rug	F-materiale, præbasis og basis	300 meter til anden sort af rug	
	C	250 meter til anden sort af rug	
Afstandskrav, hybrid-rug	Basis	Når der anvendes hanlig sterilitet	1000 m
		Når der ikke anvendes hanlig sterilitet	600 m
	C	500 meter til rug, hvor også marker tilsået med certificeret sædekorn af samme sort betragtes som en uønsket pollenkilde.	
Forfrugt	Alle kategorier Alm. rug	Må ikke være anden sort af rug	
	Hybridrug	Må ikke være rug, heller ikke samme sort	
Iblanding af anden sort	F-materiale, præbasis og basis	1 plante pr. 30 m², dog særlige krav til hybrider	
	C	1 plante pr. 10 m², dog særlige krav til hybrider	
Iblanding af anden kornart	F-materiale og præbasis	10 planter pr. ha.	
	Basis og C	2 planter pr. 50 m², heraf højst 1 hvede	

Bilag 1 – Markfrø

1 Rajgræs

Ploidi: Hvor intet andet er anført er sorten diploid (2n).
Tetraploide og hexaploide sorter er markeret med henholdsvis 4n og 6n efter sortsnavnet.

1.1 Alm. rajgræs

Sort	
Aberavon	
Aberchoice	
Aberclyde	4n
Aberdart	
Abergain	4n
Abergreen	
Aberlee	
Aberspey	4n
Aberwolf	
Aberzeus	
Abosan 1	
Acapulco	
Adagio	
Agaska	
Akurat	4n
Alathea	
Alboka	
Algira	4n
Alligator	4n
Allodia	4n
Allstarter	
Altesse	
Altivo	
Amiata	
Angelina	
Aniella	
Annecy	
Anurad	4n
Aras	
Arelio	
Arnando	
Arsenal	
Artesia	4n
Artonis	4n
Arusi	4n
Arvicola	4n
Aspire	

Sort	
Astonconqueror	
Astonenergy	4n
Astonhockey	4n
Astonvision	4n
Ballintoy	4n
Ballyvoy	
Bandalore	
Baradona	
Baranova	4n
Barantov	4n
Barathon	
Barbasten	
Barbions	
Barbitol	
Barburian	4n
Barcampo	4n
Barclay II	
Barclima	4n
Barcristalla	
Bardorado	
Bareuro	
Barganza	4n
Bargizmo	
Barhoney	
Barimero	
Barkamaz	4n
Barlancia	
Barlibro	
Barlicum	
Barmaxima	4n
Barmazing	
Barmigo	4n
Barminton	
Barojet	4n
Baromario	
Barorlando	
Barpasto	4n

Sort	
Barpersie	
Barpractice	
Barprium	
Barpropel	
Barrage	
Barriot	
Barround	
Barspring	
Barsteiner	
Bartasja	4n
Barthilde	
Barthy	4n
Beckham	
Belida	
Bellator	4n
Berlino	4n
Berlioz 1	
Besser	4n
Betty	
Bijou	4n
Birtley	4n
Bizet 1	
Bonnie	
Bovini	
Bowie	
Boyne	
Briant	4n
Bronsyn	
Byzan	4n
Caledon	4n
Calibra	4n
Calvano 1	
Cameron	
Cancan	
Cangou	
Capri	
Cavendish	

Sort	
Chardin	
Chloe	
Christelle	
Claudine	
Clementine	
Cleopatra	
Coach	4n
Coletta	
Columbine	
Convey	4n
Cooky	4n
Corsica	
Creepstar	
Cyrena	
Delika	
Dexter 1	4n
Dickens 1	
Diorama	4n
Diwan	4n
Django	
Donner	
Double	4n
Drumbo	
Dundrod	
Dunluce	4n
Duparc	
Duranova	
Ecrin	
EG Resistus	
Elegana	
Elva	
Elyria	
Elysium	4n
Ensilvio	
Esquire	
Essence	
Estelle	
Etienna	
Eurobeat	
Euroconquest	4n
Eurocordus	
Eurodiamond	
Europitch	
Eurosport	
Eventus	

Sort	
Everland	4n
Everton	
Evocative	
Expedito	
Explosion	4n
Fabian	4n
Fabiola	
Falke	4n
Fancy	
Fandango	
Fintona	
Firebird	
Gaddi	4n
Galgorm	
Garbor	4n
Genesis	
Gepard	
Gerfaut	
Gianna	
Giant	4n
Gildara	
Gladys	
Glasker	
Gleneagle	
Glenfield	4n
Gosford	
Goyave	
Gracehill	4n
Greensky	
Greenway	
Guinevere	
Gusto	
Hamac	
Hanova	4n
Hayley	
Hellegat	4n
Himalaya	
Honroso	
Humbi 1	
Ibizal	
Iguana	4n
Indiana	
Indicus 1	
Irondal	
Jubilee EG	

Sort	
Kaiman	
Kaliska	4n
Karatos	4n
Katana	
Kendal	
Kentaur	4n
Kimber	
Lancelot	
Lassik	4n
Lautrec	
Lidelta	4n
Lionel	
Lize	
Lolius	
Maiko	
Malibu	
Mandalay	
Maqui	
Mara	
Martinella	
Masai	4n
Matenga	
Mathilde	4n
Maurizio	4n
Meara	
Melbolt	4n
Melforce	4n
Melfrost	4n
Melgrappa	4n
Melisandra	
Melpaula	4n
Melspring	
Mercedes	4n
Mercitwo	
Mercule	4n
Minnelli	
Mirtello	4n
Mitch	
Mocora	4n
Moleko	
Monroe	
Mons	4n
Monsieur	
Morisot	
Mumbai	

Sort	
Nashota	4n
Natsugoshi pere	
Navarra	4n
Neruda 1	
Neuville	4n
Nifty	
Oakpark	
Ovambo 1	4n
Palmico	4n
Papaya	
Papina	
Pascal	
Passion	
Pastoral	4n
Patural	4n
Piccadilly	
Platinum	
Polim	4n
Pollen	
Ponderosa	
Ponyo	
Prana	4n
Premium	
Reagill	
Recital	
Redding	
Rezzou	
Rivaldo	4n
Rodrigo	
Rokade	
Romark	
Roseanne	
Rossera	
Rossimonte	
Rubella	
Saila	

Sort	
Salmo	4n
Salvina	
Sansa	
Saqui	
Scarletta	
Senada	4n
Severin	4n
Shazam	
Sherlock	4n
Singapore	
Sirtaky	
Smile	
Solomon	
Sophie	
Soraya	4n
Soronia	4n
Sparkmaster	
Spectre	4n
Sputnik	
Starfire	4n
Starling	
Stolawn	
Stravinsky	
Sun	
Suneo	4n
Swan	
Syringa	
Talgo	
Tammy	
Telstar	
Temprano	
Tetraboom	4n
Tetradark	4n
Tetradry	4n
Tetragame	4n
Tetragreen	4n

Sort	
Tetrastar	4n
Tharon	4n
Thegn	4n
Thrive	
Timing	
Toddington	
Tollymore	4n
Totoro	
Transate	
Tribal	4n
Trivos	4n
Triwarwic	4n
Troya	
Turfgold	
Turfsun	
Twymax	4n
Tyga	
Valerio	4n
Valmiron	
Velonit	4n
Verdi	
Vermillion	
Verspeed	
Vertech	
Virtuose	
Wakte	
Wappo	4n
Weldone	4n
Wenona	
Wetherby	
Xenon	4n
Youpi	4n
Zalando	
Zorgue	

1.2 Italiensk rajgræs

Sort	
Alamo	
Bond	
Danergo	4n
EF 486 Dasas	
Elvis	

Sort	
Fabio	4n
Fox	
Giacomo	
Inducer	
Itaka	

Sort	
Jeanne	4n
Kigezi 1	4n
Majesty	
Medici	4n
Melduo	

Sort	
Mondora	4n
Montblanc	4n
Ramazzotti	
Sezina	4n

Sort	
Sikem	
Sirmione	
Taurus	4n
Turgo Pajbjerg	4n

Sort	
Udine	4n
Yolande	
Zarastro	

1.3 Westerwoldisk rajgræs

Sort	
Avance	4n
Beltoise	
Grazer Nova	
Immediat	
Lariano	4n

Sort	
Magloire	
Major	4n
Nerissa	
Peleton	4n
Prompt	

Sort	
Starter	4n
Torero	4n
Vespolini	

1.4 Hybrid rajgræs

Sort	
Aberecho	4n
Astoncrusader	4n
Bastidor	4n
Bastille	4n
Cador	
Daboya	4n
Fortimo	4n

Sort	
Hybrix	
Ibex	4n
Lampard	4n
Melcombi	4n
Palio	4n
Palmata	4n
RGT Everial	4n

Sort	
Rusa	4n
Sagane	
Solid	4n
Storm	4n
Tetragraze	4n
Tetratop	4n

1.5 Rajsvingel

Sort	
Betria	4n
Diagram	6n
Fedoro	4n
Fojtan	6n

Sort	
Hipast	6n
Hostyn	4n
Hykor	6n
Lofa	4n

Sort	
Mahulena	6n
Naos	6n
Perseus	4n
Perun	4n

2 Engrapgræs

Klon: Hvor intet er anført er sorten monoklon. Flerklone sorter er markeret med (fkl) efter sortsnavnet.

Sort
Anisha
Arya
Balboa

Sort
Balin
Baranello
Barclaren

Sort
Barduke
Barimpala
Bariris

Sort
Baron
Baronial
Barserati
Becca
Bethani
Birnita
Borsala
Brooklawn
Chester
Conni
Dakisha
Edwin
Enigma
Evora

Sort	
Geisha	
Greenplay	
Hitobia	fkl
Isadora	
Janka	
Joker	
Julius	
Jumpstart	
Kupol	
Kyenna	
Lato	fkl
Liblue	
Limagie	
Limousine	

Sort	
Lincolnshire	
Markus	
Miracle	
Oxford	
Rugreen	
Selista	fkl
Sextonis	fkl
Sunray	
Traction	
Xiamara	
Ximena	
Yvette	
Zeptor	

3 Rødsvingel

Ploidi: Hexaploide sorter er markeret med 6n (42 kromosomer) efter sortsnavnet; disse sorter tilhører underarterne *commutata* og *tricophylla* og er henholdsvis uden og med korte udløbere. De øvrige sorter er oktaploide (8n - 56 kromosomer) og tilhører underarten *rubra* med lange udløbere.

Sort	
Abercharm	6n
Absolom	6n
Aiglon	6n
Albertine	6n
Amidala	
Annalena	6n
Antoinette	6n
Aporina	6n
Archibal	
Ashlyn	6n
Audubon	
Balkan	6n
Baniva	6n
Barchip	6n
Bardance	
Bardiva	6n
Barjessica	
Barnoustie	6n
Barpearl	6n
Barrisse	
Barustic	
Belleaire	6n
Benji	
Beudin	6n
Bodega	6n

Sort	
Bogart	6n
Borluna	6n
Brahms	
Brammo	
Breakdance	
Brittany	6n
Brumana	6n
Caldris	6n
Calliope	6n
Camanette	6n
Camilla	
Capriccio	6n
Caracter	6n
Carberry	6n
Carimbo	
Casanova	6n
Cathrine	6n
Cathy	6n
Cezanne	6n
Chancellor	6n
Charlotte	6n
Coptic	6n
Corail	
Desirade	
Dipper	

Sort	
Esparina	6n
Eurocarina	6n
Eurocrown	6n
Euromarie	6n
Filius	6n
Firan	6n
Fulmar	6n
Galation	
Gima	6n
Gondolin	
Greenlight	6n
Greenmile	6n
Greensleeves	6n
Hastings	
Heidrun	
Highnote	6n
Hiphop	6n
Homestar	6n
Humboldt	6n
Ikizu	
Jasperina	
Joanna	6n
Jolissa	6n
Joshua	
Kalle	6n

Sort	
Kasinski	6n
Kent	
Kolossos	
Laverda	
Magic Wand	6n
Magitte	
Mahindra	6n
Mambo	
Marlene	
Maryse	6n
Maxima 1	
Mellori	
Merveille	
Mirador	
Mirka	6n
Mission	6n
Musette	6n
Mystic	
Nicole	6n
Nigella	6n

Sort	
Orionette	6n
Pinafore	6n
Polka	
Rafael	
Record	
Relevant	
Report	
Reverent	
Riparia	6n
Roland 21	
Rossinante	
Rotary	
Ruddy	
Runa	
Ryder	
Samanta	6n
Sandrine	6n
Sarolea	6n
Seabreeze GT	6n
Secco	6n

Sort	
Sensi	6n
Sergei	
Seroa	6n
Service	
Siskin	6n
Skylar	6n
Smirna	6n
Spice	
Staybo	
Sybille	6n
Teenie	6n
Torona	6n
Touareg	6n
Triplex	6n
Trophy	6n
Wagner 1	6n
Yahuna	6n
Yuki	

4 Bakkesvingel

Supplerende kendetegn: Bladfarve ved aksdannelse, bladskedens farve

Ploidi:

Sort	
Aiku	6n
Bornito	6n
Borvina	6n

Sort	
Crystal	6n
Dumas 1	6n
Negev	6n

Sort	
Ridu	6n

5 Kløver

Kendetegn, der kan anvendes til at afgøre, om der er tale om anden sort er forskelle i blomstringstidspunkt, småbladslængde og -bredde, samt bladform og bladmærke. For rødkløver desuden blomsterfarve.

6 Markært

Kendetegn, der kan anvendes til at afgøre, om der er tale om anden sort, er forskelle i forekomst af småblade, blomstringstidspunkt, stængellængde, antal nodier til 1. blomst, småbladets form, bladspidsform, akselbladets størrelse og marmorering, blomsterfarve, anthocyanring ved bladfod og voksbelægning.

Sorten ”Sirius” er den eneste sort med småblade.

7 Smalbladet lupin

Kendetegn, der kan anvendes til at afgøre om der er tale om anden sort, er blomstringstidspunkt, blomsterfarve, plantehøjde ved blomstring og anthocyanfarvning af

stængel umiddelbart før blomstring, samt om planten har forgrenet vækst (indeterminat) eller uforgrenet vækst (determinat).

Sort	Farve af blomst
Agat	Lilla
Bazalt	Lys lilla
Bolero	Lilla
Boregine	Hvid
Boruta	Hvid
Carabor	Lilla
Iris	Hvid
Lunabor	Lilla
Primadonna	Hvid
Regent	Lilla
Samba	Hvid
Tango	Hvid

8 Raps

Kendetegn, der kan anvendes til at afgøre, om der er tale om anden sort er blomstringstidspunkt, stængellængde ved modenhed, antal sidegrene, bladrandindsnit, antal bladlapper og blomsterfarve.
Se særlige bestemmelser vedr. hybridraps (afsnit Alm. raps og hybridraps side 30).

8.1 Hybrid/linje vinterraps

Sort	
Akilah	Hybrid
Anton	Linje
Butterfly	Linje

Sort	
Collector	Linje
Crome	Hybrid
Crotora	Hybrid

Sort	
Kim	Linje
Puncher	Hybrid
Top 7	Linje

8.2 Hybrid/linje vårraps

Sort	
Brander	Hybrid
Builder	Hybrid
Calimera CL	Hybrid
Cebra CL	Hybrid
Chevy CL	Hybrid
Chip CL	Hybrid
Cleopatra	Linje
Cloud CL	Hybrid
Colette CL	Hybrid
Cultus CL	Hybrid
Drago	Hybrid

Sort	
Griffin	Linje
Heros	Linje
Jazz KWS	Linje
Jerome	Hybrid
Joy	Hybrid
Lagonda	Hybrid
Lakritz	Hybrid
Lancia	Hybrid
Lavina	Hybrid
Lexus	Hybrid
Lucius	Hybrid

Sort	
Lumen	Hybrid
Mirakel	Hybrid
Performer	Hybrid
Smilla	Hybrid
Solar CL	Hybrid
Sunder	Hybrid
Theia	Hybrid
Trapper	Hybrid
Whider CL	Hybrid

9 Hamp – enbo/tvebo

Sort	Enbo / tvebo
Bialobrzeskie	Enbo
Fedora 17	Enbo
Felina 32	Enbo
Ferimon	Enbo
Finola	Tvebo
Uso 31	Enbo

Bilag 2 – Sædekorn

1 Karakterer til sortsbedømmelse

Til beskrivelse af sorter af byg, hvede, alm. havre, nøgen havre og purhavre anvendes nedennævnte karakterer. Disse karakterer kan også anvendes til beskrivelse af fundne planter af anden sort inden for de tre arter. Karakterer til beskrivelse af sorter af triticale og hård hvede er ikke medtaget.
For rug gælder, at sortsrenhed ikke umiddelbart kan kontrolleres ved markbesigtigelse.
Karaktererne beskrives med enkelte undtagelser efter en skala fra 1 til 9, hvor 1 betyder, at planten ikke - eller næsten ikke - besidder den pågældende karakter, mens 9 betyder, at karakteren er meget udpræget.
For at en plante kan regnes som anden sort, skal der normalt kunne beskrives afvigelser i mindst 2 karakterer.

2 Vinter- og Vårbyg

2.1 Plante

2.1.1 Højde

1 meget kort, 3 kort, 5 middel, 7 lang, 9 meget lang. For at en plante kan beskrives som værende af anden sort alene på grund af forskelle i højden, skal planten afvige mere end 2 gange aksets længde fra afgrødens gennemsnitshøjde. Det vil i de fleste tilfælde kun være muligt at finde høje afvigere.

2 aks længder

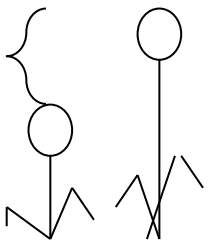

2.2 Aks

2.2.1 Type

1 toradet, 2 flerradet. Planter, som ikke er af den opgivne type, henregnes til anden sort.

2.2.2 Skridning

1 meget tidlig, 3 tidlig, 5 middel, 7 sen, 9 meget sen. Denne karakter vil oftest kun kunne anvendes omkring skridningstidspunktet.

2.2.3 Stakpigment

1 uden eller meget svag, 3 svag, 5 middel, 7 stærk, 9 meget stærk. Denne karakter beskriver styrken af antocyanfarvningen (rødfarvning), og den er påvirkelig af vækstvilkårene.

2.2.4 Voksbelægning

1 uden eller meget svag, 3 svag, 5 middel, 7 stærk, 9 meget stærk. Voksbelægningen er påvirkelig af vækstvilkårene.

2.2.5 Stilling

1 opret, 3 let opret, 5 vandret, 7 let hængende, 9 hængende.

1 3 5 7 9

2.2.6 Form

3 tilspidset, 5 parallel, 7 tenformet.

3 5 7

2.2.7 Tæthed

1 meget åben, 3 åben, 5 middel, 7 tæt, 9 meget tæt.

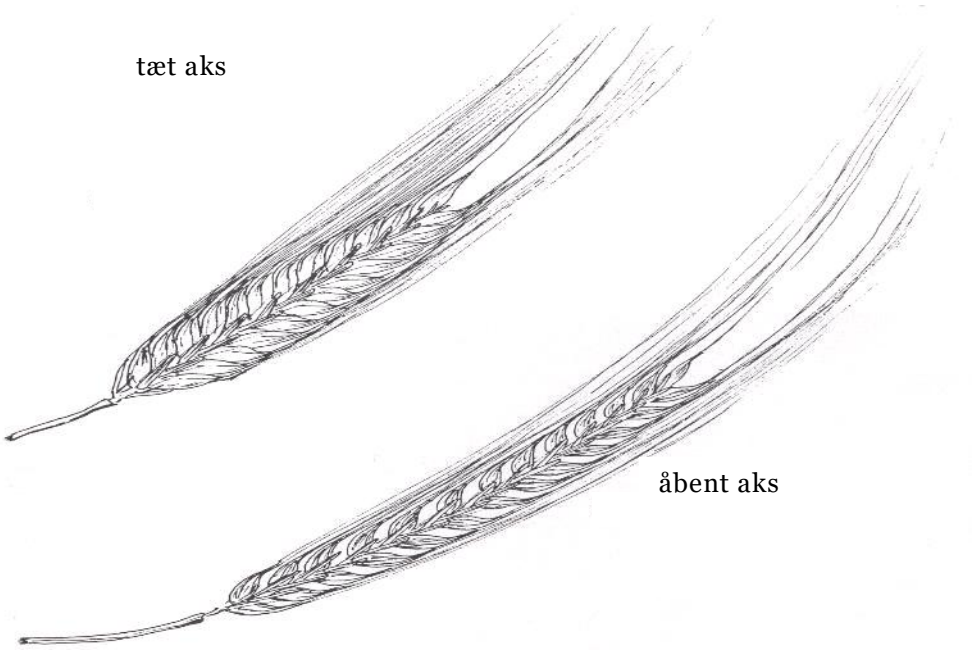

2.2.8 Sterile småaks

For toradet byg kan der i mellem de to rader sidde et sæt sterile småaks. Disse kan enten være: 1 ikke tilstede / rudimentære, 2 udviklede. Planter med tydelig forskel i størrelsen på sterile småaks, henregnes til anden sort.

3 Vinter- og Vårhvede

3.1 Plante

3.1.1 Højde

1 meget kort, 3 kort, 5 middel, 7 lang, 9 meget lang. For at en plante kan beskrives som værende af anden sort alene på grund af forskelle i højden, skal planten afvige mere end 2 gange aksets længde fra afgrødens gennemsnitshøjde. Det vil i de fleste tilfælde kun være muligt at finde høje afvigere.

2 aks længder

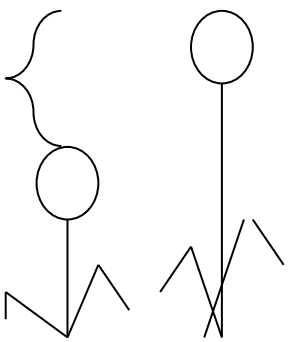

3.2 Strå

3.2.1 Voksbelægning

1 uden eller meget svag, 3 svag, 5 middel, 7 stærk, 9 meget stærk. For at en plante kan regnes for afvigende med hensyn til voksbelægning, skal der være en tydelig forskel, da voksbelægningen påvirkes af vækstvilkårene.

3.3 Flagblad

3.3.1 Bladskede-voksbelægning

1 uden eller meget svag, 3 svag, 5 middel, 7 stærk, 9 meget stærk. For at en plante kan regnes for afvigende med hensyn til voksbelægning, skal der være en tydelig forskel, da voksbelægningen påvirkes af vækstvilkårene.

3.4 Aks

3.4.1 Voksbelægning

1 uden eller meget svag, 3 svag, 5 middel, 7 stærk, 9 meget stærk. For at en plante kan regnes for afvigende med hensyn til voksbelægning, skal der være en tydelig forskel, da voksbelægningen påvirkes af vækstvilkårene.

3.4.2 Tæthed

1 meget åben, 3 åben, 5 middel, 7 tæt, 9 meget tæt. Aksets tæthed beskriver, hvor tæt de enkelte småaks i akset sidder.

3.4.3 Forekomst af stak eller avnetilspidsning

1 uden stak eller avnetilspidsning, 2 med avnetilspidsning, 3 med stak.

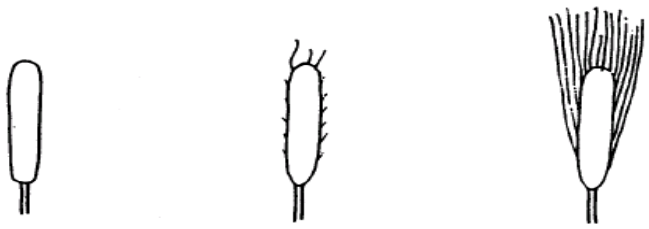

1 2 3

4 Alm. havre, nøgen havre og purhavre

4.1 Plante

4.1.1 Højde

1 meget kort, 3 kort, 5 middel, 7 lang, 9 meget lang. Plantens højde er en vigtig karakter, men for med sikkerhed at kunne regne en plante som værende af anden sort - alene på grundlag af højden - kræves en stor afvigelse i højde, minimum 2 gange toppens længde.

4.2 Strå

4.2.1 Behåring på øvre knæ

1 uden, 9 med.

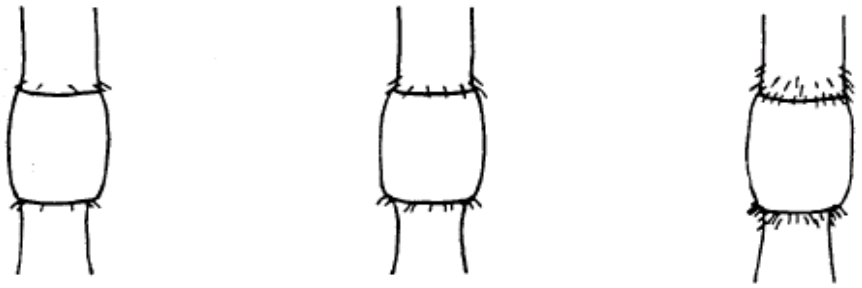

3 5 7

4.3 Blad

4.3.1 Kantbehåring på 2. øverste blad

1 uden eller meget svag, 3 svag, 5 middel, 7 stærk, 9 meget stærk. For at en plante kan regnes for afvigende med hensyn til kantbehåring, skal der være en tydelig forskel. Der kan ved avlskontrol normalt kun skelnes mellem "uden eller meget svag", "middel" og "meget stærk".

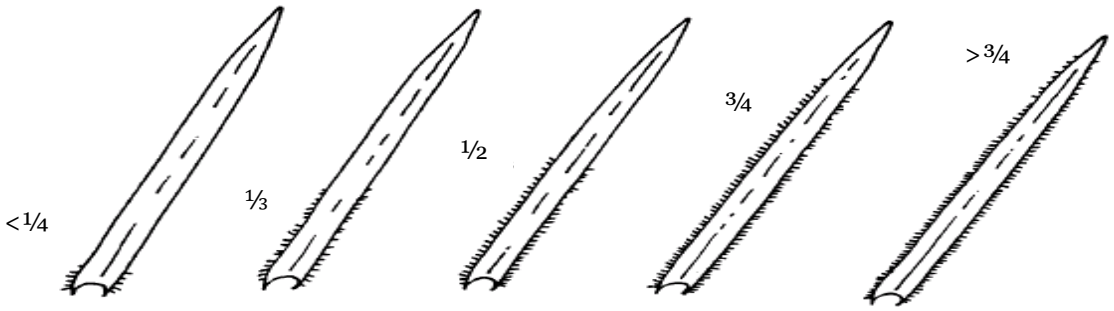

1 3 5 7 9

4.4 Top

4.4.1 Skridning

1 meget tidlig, 3 tidlig, 5 middel, 7 sen, 9 meget sen. Skridningstidspunktet kan kun observeres korrekt, hvis marken beses på det rette tidspunkt. Planter, som afviger mere end et par dage i skridningstidspunkt, kan regnes som anden sort alene på dette grundlag.

4.4.2 Toplængde

1 meget kort, 3 kort, 5 middel, 7 lang, 9 meget lang. Toppens længde er påvirket af vækstvilkårene.

4.4.3 Voksbelægning på nedre yderavne

1 uden eller meget svag, 3 svag, 5 middel, 7 stærk, 9 meget stærk. Voksbelægningen er påvirkelig af vækstvilkårene.

4.5 Kerne

4.5.1 Voksbelægning på kernen

1 meget svag, 3 svag, 5 middel, 7 stærk, 9 meget stærk. Voksbelægningen er påvirkelig af vækstvilkårene.

5 Sortsbeskrivelser – Vinterbyg

Sort	2-radet	Flerradet	Hybrid
Agneta	X		
Alaska	X		
Alabama	X		
Almut	X		
Apolda	X		
Aros	X		
Bilbao	X		
Bolivia	X		
Bordeaux	X		
Buccaneer	X		
Cleopatra	X		
Comeback	X		
Concordia	X		
Dexter		x	
Esprit		x	
Frigg	X		
Jakubus		x	
Jettoo		x	CMS-hybrid
Journey		x	
Julia		x	
KWS Faro		x	
KWS Hawking	X		
KWS Higgins		x	
KWS Kosmos		x	
KWS Meridian		x	
KWS Orbit		x	
KWS Patriot	X		
KWS Tardis	X		
KWS Wallace		x	
LG Capitol	X		
LG Flynn	X		
LG Globetrotter	X		
Molly	X		
Neptun	X		
Normandy	X		
NOS Contador	X		
NOS Valverde	X		
Orcade	X		
Organa	X		
Padura	X		
Proctor	X		
Resolute	X		
Return	X		
Sensation		x	
SU Midnight		x	
SY Caroo		x	CMS-hybrid

Sort	2-radet	Flerradet	Hybrid
SY Dakoota		x	CMS-hybrid
SY Galileoo		x	CMS-hybrid
SY Kingsbarn		x	CMS-hybrid
SY Kingston		x	CMS-hybrid
SY Loona		x	CMS-hybrid
SY Scoop		x	CMS-hybrid
SY Zoomba		x	CMS-hybrid
Toreroo		x	CMS-hybrid
Valerie	X		
Zophia	X		

6 Sortsbeskrivelser – Vinterrug

Sort	Hybrid/population
Astranos	Hybrid
Brandie	Hybrid
Dankowskie Kanter	Population
Dankowskie Rubin	Population
DH386	Hybrid
Dukato	Population
Durinos	Hybrid
Helltop	Hybrid
Inspector	Population
KWS Berado	Hybrid
KWS Bono	Hybrid
KWS Emphor	Hybrid
KWS Igor	Hybrid
KWS Jethro	Hybrid
KWS Livado	Hybrid
KWS Receptor	Hybrid
KWS Rotor	Hybrid
KWS Serafino	Hybrid
KWS Tayo	Hybrid
KWS Trebiano	Hybrid
KWS Vinetto	Hybrid
Stannos	Hybrid
SU Arvalus	Hybrid
SU Arvid	Hybrid
SU Bebop	Population
SU Jelling	Hybrid
SU Karlsson	Hybrid
SU Performer	Hybrid
SU Thor	Hybrid

Bilag 3 – Ændringer

1 Ændringer

Kapitel / Bilag	Ændring
Udsendt 10. marts 2025	
1-4	Landbrugsstyrelsen er rettet til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen
3.3 og 3.15.5	Tydeliggørelse regler vedr. af antal besigtigelser for hybridraps
3.15.6 og 3.15.7	Bederoer taget ud af skema for avlsnormer for øvrige arter og tildelt eget afsnit af hensyn til læsevenlighed.
4.18	Afsnit 4.9 "Frøbårne sygdomme" er flyttet og slået sammen med afsnit 4.18 "Fremavlens tilstand" for at ensrette kapitel 3 og 4.
Bilag 1 og 2	Alle tabeller er opdateret med aktuelle sorter.
Udsendt 20. marts 2024	
2	Formulering vedrørende at instruksen er udarbejdet på grundlag af bekendtgørelser gældende på udgivelsestidspunktet i stedet for specifikke bekendtgørelses numre og datoer.
2.10 og 2.11	Efter afsnit 2.9 "Foragre" er der tilføjet to afsnit vedrørende "Afgrænsning og fraskæring" afsnit 2.10 samt "Høstkontrol" afsnit 2.11. Dette er gjort da informationen dermed kan undgås gentaget i mange afsnit særligt i kapitel 4, men i stedet blot henvise til disse afsnit.
3.2	Tilføjelse af hestebønne, lupin og honningurt til oversigt over bedste besigtigelsestidspunkt.
3.8	Tilføjet henvisning til afsnit vedr. "Afgrænsning og fraskæring" samt "Høstkontrol" hhv. afsnit 2.10 og 2.11.
4.5	Afsnit med overskrift "Anden sort af samme art" tidligere afsnit 4.5 er taget ud, da det henviste til en rubrik i indberetningsskemaet (formular 303), der ikke længere er relevant efter opdatering af skemaet i 2020.
4.6	Tilføjet henvisning til afsnit vedr. Afgrænsning og fraskæring samt Høstkontrol hhv. 2.10 og 2.11.
4.10	Tilføjet henvisning til afsnit vedr. Afgrænsning og fraskæring samt Høstkontrol hhv. 2.10 og 2.11.
4.12	Tilføjet henvisning til afsnit vedr. Afgrænsning og fraskæring samt Høstkontrol hhv. 2.10 og 2.11.
4.13	Tilføjet henvisning til afsnit vedr. Afgrænsning og fraskæring samt Høstkontrol hhv. 2.10 og 2.11.
4.19	Tilføjet henvisning til afsnit vedr. Afgrænsning og fraskæring samt Høstkontrol hhv. 2.10 og 2.11.
4.20	Tilføjet henvisning til afsnit vedr. Afgrænsning og fraskæring samt Høstkontrol hhv. 2.10 og 2.11.

4.24	Afsnit om "Høstkontrol", der tidligere var placeret her, er flyttet frem som afsnit 2.11, for at øge læsevenligheden.
Bilag 1 og 2	Alle tabeller er opdateret med aktuelle sorter.
Udsendt 13. marts 2023	
Titel	Titel opdateret: fra *Instruks for markkontrollører* til *Instruks for avlskontrollører*
Konsekvensrettelse	Markkontrollør erstattet med avlskontrollør, markkontrol med avlskontrol
Kontakt til TystofteFonden	Medarbejderoplysninger opdateret.
1 & 2	Der er byttet om på kapitel 1 og 2. Forhenværende kapitel 2 "Certificering af frø og sædekorn" er omdøbt til "Introduktion" og flyttet op som første kapitel.
1	Henvisning til Landbrugsstyrelsens virksomhedsvejledning er opdateret pga. ny vejledning primo 2023.
2	Referencer til gældende bekendtgørelser er opdateret.
2.1	Præcisering af at kontrolløren skal kontakte TystofteFonden ved tvivl om inhabilitet.
2.1 og 2.2	Præcisering af at efterkontrollør er officiel avlskontrollør.
2.14	Overskrift "Klagemulighed" ændret til "Mulighed for indsigelse". Da der ikke er mulighed for at klage over de besigtigelser og vurdering, som avlskontrollørerne udfører.
2.15	Afsnit om resultat af kontrollen slettet, da det mere var henvendt til firmaer end til kontrollører.
3.2	Tabel opdateret med oplysninger for smalbladet lupin og hestebønne
3.4 og 4.4	Opdateret med nyeste version af formular 303.
3.9 og 4.15	Tilføjet at avlskontrollørerne bør orientere Landbrugsstyrelsen ved observation af særligt udbredte forekomster af flyvehavre.
3.11	Opdateret, så det fremgår at registrering af sygdomme er en mulighed, ikke et krav.
3.14	Præcisering: ændring fra "rodfrugter" til "bederoer.
3.15.4	Tabel opdateret, så sygdomsregistrering udgår som krav.
4.7	Opdateret så hovedparten af afstandskravene findes i tabellerne i afsnit 4.26 og opdateringer med seneste krav til afstandsisolering ved hybridsorter
4.16, 4.17 og 4.18	Flyttet op umiddelbart under afsnit 4.15 Flyvehavre i fremavlsmarken, da de indholdsmæssigt hørte til her
4.24	Præcisering af, at det er virksomhedens egen beslutning om areal hvor avlsnormerne ikke er overholdt skal nedklassificeres.
Bilag 1 og 2	Alle tabeller er opdateret med aktuelle sorter.

Udsendt 07. februar 2022	
2	Referencer til gældende bekendtgørelser er opdateret.
Bilag 1 og 2	Alle tabeller er opdateret med aktuelle sorter.
Udsendt 25. juni 2021	
2	Krav om sammenhæng af mark udgår.
2.6	I stedet for krav om sammenhængende mark, er der nu krav om at alle arealer skal være samlet under ét produktionssted.
3.4 og 4.4	Opdateret med nyeste version af formular 303.
Bilag 1	Alm. rajgræs starfire er rettet til 4n.
Udsendt 22. april 2021	
2	Referencer til gældende bekendtgørelser er opdateret.
2	Tilføjelse af krav om sammenhængende areal.
2.2	Regler om stikprøveprocenten til efterkontrol er ændret.
2.6	Tilføjelse af krav om sammenhængende areal.
3.4 og 4.4	Opdateret med nyeste version af formular 303.
4.13	Præcisering af definition af flyvehavre.
4.14	Afsnit om fatuoider omformuleret lidt.
4.19	Fjernelse af gold havre som problemukrudt, da denne jf. præcisering i 4.13 regnes som flyvehavre.
Bilag 1 og 2	Alle tabeller er opdateret med aktuelle sorter.
Udsendt 04. maj 2020	
0	Motorcykel rettet til ”hensigtsmæssigt motoriseret køretøj”.
3.4	Besigtigelsesskema er opdateret i forhold til gældende version.
3.11	Krav om undersøgelse af hestebønne for nematoden *Ditylenchus gigas* er udgået af instruksen, da det ikke blev en del af ordningen om autoriseret avlskontrol.
3.15.6	Note om undersøgelse af hestebønne for tilstedeværelse af *D. gigas* er fjernet.
4.4	Besigtigelsesskema er opdateret i forhold til gældende version.
Fejl! H envisningskilde ikke fundet.	Krav om undersøgelse af sædekorn for dækket/nøgen brand er udgået af instruksen, da det ikke blev en del af ordningen om autoriseret avlskontrol.
Bilag 1 – Markfrø	Alle tabeller er opdateret med aktuelle sorter, og eventuelle eksisterende fejl er rettet.

Bilag 1 – Markfrø Afsnit 9	Tabel med hampesorter er tilføjet.
Udsendt 29. marts 2019	
2	Referencer til gældende bekendtgørelser er opdateret.
2.1	Tilføjelse af krav til kontrollørens habilitet.
2.1	Præcisering af kravet om regelmæssig besigtigelse til minimum 1 gang årligt.
3.11	Tilføjelse af krav om undersøgelse af hestebønne for nematoden *Ditylenchus gigas*.
3.15.6	Note tilføjet afstandskravet for lupin C2. Det angivne afstandskrav gælder kun såfremt marken er større end 2,0 ha.
3.15.6	Norm for anden sort på arealer til avl af PB/BA vikke er rettet fra 1 pr. 10 m² til 1 pr. 30 m².
3.15.6	Reference til 3.11 om undersøgelse af hestebønne for nematoden *Ditylenchus gigas*.
4.6 punkt 5	Præcisering af hvad der forstås ved anden pollenkilde i forbindelse med produktion af hybridbyg. Der er derudover tilføjet en mulighed for dispensation for afstandskravet.
Fejl! H envisningskilde ikke fundet.	Tilføjelse af krav om undersøgelse af sædekorn for dækket/nøgen brand.
4.19	Lettere omskrivning af afsnit. Tilføjelse af gold hejre og gold havre som problemukrudt med tilhørende normer i renvaren.
4.24	Ved afgrænsning til areal med flyvehavre med stokkemarkering er høstkontrol altid påkrævet.
4.23.1 og 4.23.2	Tilføjelse af reference til afsnit om afstandskrav ved produktion af C1 hybridbyg.
Bilag 1 - Markfrø	Alle tabeller er opdateret med aktuelle sorter.
Bilag 1 - Markfrø afsnit 2	Liblue og Limagie er ikke flerklonet, som det tidligere har fremgået af tabellen.
Bilag 1 – Markfrø afsnit 6 - 0	Afsnittene med markært og smalbladet lupin er rykket op foran vinterraps og vårraps.
Bilag 2 – Sædekorn afsnit 2.2.8	Tilføjelse af punkt med beskrivelse af sterile småaks i toradet byg.
Bilag 2 - Sædekorn	Lister over aktuelle sorter af vinterbyg og vinterrug er opdaterede.
Udsendt 06. marts 2018	
Hele dokumentet	Gennemgribende formatændringer.
Hele dokumentet	Indsættelse af figur- og tabeltekster.

Kontakt til TystofteFonden	Medarbejderoplysninger er opdateret.
2	Naturerhvervstyrelsen er rettet til Landbrugsstyrelsen.
2	Referencer til gældende bekendtgørelser er opdateret.
2.1	Nyheder annonceres via nyhedsmail og hjemmesiden.
2.1	Det er tydeliggjort at efterkontrollørens opgave er at kontrollere markkontrolløren.
2.3	Det er tydeliggjort at markkontrolløren skal behandle efterkontrollørens betragtninger som var det markkontrollørens egne.
2.5	Det er tydeliggjort at det er både markkontrollørens og efterkontrollørens ansvar at indhente samtlige oplysninger som har betydning for avlens bedømmelse.
2.5	Sætningen om at efterkontrolløren skal indberette resultatet elektronisk er slettet.
2.5	Der er tilføjet referencer til afsnittene om besigtigelsestidspunktet.
2.12	Kun arealerne som er indtastet i det indeværende år er listet.
2.13	I feltet om avlspartinummeret i Tabel 2 er det blevet tilføjet, at det eventuelt foranstående "DK" ikke skal indtastes i avlspartinummeret.
2.16	Klagemuligheden er opdateret.
1	Linket i fodnoten er opdateret.
1	Afsnit om certificering og kontroller er omskrevet, og den tilhørende figur udskiftet.
1.1	Præbasis forkortes til PB og ikke Pba.
3.3	Det er tydeliggjort at mere end ét syn kan blive påkrævet.
3.4	Besigtigelsesskema er opdateret i forhold til gældende version.
3.5	Der er tilføjet at arter af *Brassica* også kan krydsbestøve.
3.6	Der er tilføjet en forklaring for, hvorfor kontrol af sortsrenheden er vigtig for avlskontrollen.
3.6	TystofteFonden offentliggør ikke oversigter over sorter anmeldt til avlskontrollen i det pågældende år. Teksten er derfor slettet.
3.7	Fejl i Tabel 5 og Tabel 6 er blevet rettet.
3.15.3	Det er tydeliggjort at normerne under dette afsnit udover kløver også er gældende for de resterende græsmarksbælgplanter.
3.15.5	Der er i note 1 tilføjet at afstandskravene ikke blot gælder mellem sorter af vår- og vinterraps, men også i forhold til frømarker med andre *Brassica*-arter.
3.15.6	Præcisering af overskriften, se også ændringen til kapitel 3.15.3.
3.15.6	Note 4 er tilføjet, hvori det oplyses at der ved kålroe og rybs og gælder afstandskrav i forhold til frømarker med andre *Brassica*-arter.

4.4	Besigtigelsesskema er opdateret i forhold til gældende version.
4.5	Det er tydeliggjort, at det kun er bekæmpelse i foråret, der skal anføres på besigtigelsesskemaet.
4.5	Er kun enkelte, klart afgrænsede områder behandlet, kan man nøjes med at foretage 2. syn på disse områder.
4.10	Henvisning til bekendtgørelsen om sædekorn vedrørende normer for sortsrenhed og sterilitetsniveau til komponenterne til CMS hybridproduktion.
4.11	Det er tilføjet at afstandskravene stadig gør sig gældende ved isåninger.
4.12	Afsnittet er delvist omskrevet, så det fremgår tydeligt, at alle forekomster af anden kornart skal noteres, uanset om det stammer fra udsæden eller fra tidligere forfrugt.
4.12	Der er blevet tilføjet en sætning om arter kontra sorter af vinter/vårsæd.
4.22	Afsnittet er udbygget, så det inkluderer de gældende regler om det tilladte antal af syn ved fund af flyvehavre.
4.24	Der er tilføjet en henvisning til afsnittet om høstkontrol.
Bilag 1 - Markfrø	Gennemgribende rettelser af småfejl samt tilføjelser af nye sorter.
Bilag 1 - Markfrø	Skema med ploidi af strandsvingel er fjernet da det ikke var relevant.
Bilag 3 - Ændringer	Kapitlet tilføjet.